

**SPRAWOZDANIE z DZIAŁALNOŚCI
POLSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO**

w Ciechanowie

w okresie od 01 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

I. STAN PRAWNY i WŁADZE BANKU

1. Podstawa prawna działania

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie działa w oparciu o prawo spółdzielcze, prawo bankowe, ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

2. Dane ogólne o Banku

Pełna nazwa Banku: **Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie**

Adres siedziby: **ul. 3 Maja 3, 06-400 Ciechanów**

Bank powstał w 1899 roku.

Bank został wpisany do rejestru sądowego dnia 19.07.2001 roku przez Sąd Rejonowy m.st. Warszawy w Warszawie XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000027891.

Ostatniego wpisu dokonano dnia 17.03.2017r.

Bank posiada nr statystyczny REGON 000508046

Przedmiot działalności Banku według PKD nie uległ zmianie od 31.12.2013r.:

Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie całego kraju.

3. Władze Banku

ZARZĄD

W okresie od 01.01.2016 roku do 06.10.2016 roku Zarząd pracował w składzie:

- Agnieszka Korzybska – p.o. Prezesa Zarządu/Członek Zarządu
- Anna Kaźmierska – Członek Zarządu
- Jarosław Dorobek – Członek Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu:

- W dniu 06.10.2016r. Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę nr 75/2016 w sprawie odwołania z funkcji pełniącej obowiązki Prezesa Zarządu PBS w Ciechanowie Pani Agnieszki Korzybskiej,
- W dniu 06.10.2016r. Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę nr 76/2016 w sprawie odwołania Członka Zarządu Agnieszki Korzybskiej ze składu Zarządu PBS w Ciechanowie,
- W dniu 06.10.2015r. Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę nr 78/2016 w sprawie powierzenia obowiązków Prezesa Zarządu Panu Andrzejowi Kopec.

W okresie od 06.10.2016 roku do 17.10.2016 roku Zarząd pracował w składzie:

- Andrzej Kopeć – p.o. Prezesa Zarządu/Członek Zarządu
- Anna Kaźmierska – Członek Zarządu
- Jarosław Dorobek – Członek Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu:

- W dniu 17.10.2016r. Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę nr 83/2017 w sprawie powołania Pana Bohdana Tillack do składu Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- W dniu 17.10.2016r. Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę nr 84/2017 w sprawie powołania Pana Jakuba Bilnik do składu Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- W dniu 17.10.2016r. Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę nr 85/2017 w sprawie odwołania Członka Zarządu Pani Anny Kaźmierskiej ze składu Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- W dniu 17.10.2016r. Pan Jarosław Dorobek złożył rezygnację z funkcji Członka Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

W okresie od 17.10.2016 roku do 31.12.2016 roku Zarząd pracował w składzie:

- Andrzej Kopeć – p.o. Prezesa Zarządu/Członek Zarządu
- Bohdan Tillack – Członek Zarządu
- Jakub Bilnik – Członek Zarządu

W dniu 05.04.2017 r. została złożona rezygnacja przez Pana Bohdana Tillacka z pełnienia funkcji Członka Zarządu. Rada Nadzorcza przyjęła złożoną rezygnację oraz postanowiła o jego odwołaniu ze składu Zarządu Banku z dniem 07.04.2017 r. (Uchwała 38/2017)

Uchwałą 36/2017 z dnia 05.04.2017r. Pan Grzegorz Olecki został powołany do składu Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

W ciągu 2016 roku odbyły się 103 protokołowane posiedzenia Zarządu, na których podjęto 282 uchwały.

Najważniejsze tematy poruszane na posiedzeniach Zarządu dotyczyły:

- podejmowania decyzji kredytowych,
- zmian obowiązujących w banku stóp procentowych,
- wprowadzania nowych produktów,
- analizy ustaleń i wniosków z przeprowadzanych w banku kontroli i inspekcji,

- podejmowania decyzji w sprawie zamknięcia placówek bankowych oraz analiza funkcjonowania istniejących Oddziałów Banku,
- spraw członkowskich,
- spraw pracowniczych,
- spraw administracyjnych,
- omawiania i wprowadzania w życie decyzje uchwalanych przez Radę Nadzorczą Banku oraz uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie.
- analizy ryzyk bankowych,
- analizy realizacji planu finansowego.
- analizy realizacji Programu Postępowania Naprawczego na lata 2015-2022.

Odbywały się również spotkania Zarządu i Kadry Kierowniczej, których tematem była sytuacja ekonomiczna Banku oraz ocena wyników finansowych wypracowanych w poszczególnych placówkach banku,

RADA NADZORCZA

W okresie od 01.01.2016 roku do 25.07.2016 roku Rada Nadzorcza Banku działała w następującym składzie:

▪ Jerzy Przeorek	- Przewodniczący RN
▪ Agata Pruszyńska	- Zastępca Przewodniczącego RN
▪ Zbigniew Przywitowski	- Sekretarz RN
▪ Jerzy Borucki	- Członek RN
▪ Włodzimierz Bartkowski	- Członek RN
▪ Paweł Brudnicki	- Członek RN
▪ Waldemar Kaczkan	- Członek RN

Podczas Zebrania Przedstawicieli, które odbyło się w dniu 25.07.2016r. rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady złożyła Pani Agata Pruszyńska.

W dniu 26.07.2016r. Rada Nadzorcza podjęła Uchwałę w sprawie odwołania p. Jerzego Przeorek z funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie, Przewodniczącym Rady Nadzorczej został wybrany Tadeusz Steckiewicz, Uchwałę w sprawie powołania p. Marka Komorowskiego do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie, Uchwałę w sprawie powołania p. Pawła Brudnickiego do pełnienia funkcji Sekretarza Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

Rada Nadzorcza Banku w okresie od 26.07.2016 roku do 11.10.2016 roku działała w następującym składzie:

- Tadeusz Steckiewicz - Przewodniczący RN
- Marek Komorowski - Zastępca Przewodniczącego RN
- Paweł Brudnicki - Sekretarz RN
- Jerzy Przeorek - Członek RN
- Jerzy Borucki - Członek RN
- Włodzimierz Władysław Bartkowski - Członek RN
- Józef Waldemar Kaczkan - Członek RN

W dniu 11.10.2016r. rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej złożył Pan Jerzy Borucki.

Rada Nadzorcza Banku w okresie od 11.10.2016 roku do 06.12.2016 roku działała w następującym składzie:

- Tadeusz Steckiewicz - Przewodniczący RN
- Marek Komorowski - Zastępca Przewodniczącego RN
- Paweł Brudnicki - Sekretarz RN
- Jerzy Przeorek - Członek RN
- Włodzimierz Władysław Bartkowski - Członek RN
- Józef Waldemar Kaczkan - Członek RN

W dniu 06.12.2016r. rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej złożył Pan Józef Waldemar Kaczkan.

Rada Nadzorcza Banku w okresie od 06.12.2016 roku do 29.12.2016 roku działała w następującym składzie:

- Tadeusz Steckiewicz - Przewodniczący RN
- Marek Komorowski - Zastępca Przewodniczącego RN
- Paweł Brudnicki - Sekretarz RN
- Jerzy Przeorek - Członek RN
- Włodzimierz Władysław Bartkowski - Członek RN

W dniu 29.12.2016 roku Zebranie Przedstawicieli odwołało ze składu Rady Nadzorczej Przewodniczącego Rady Nadzorczej Tadeusza Steckiewicza, jednocześnie powołało do składu Rady Nadzorczej : Mirosławę Damięcką, Mirosława Ruszczyńskiego, Leonarda Napiórkowskiego.

Rada Nadzorcza Banku w okresie od 29.12.2016 roku do 31.12.2016 roku działała w następującym składzie:

▪ Marek Komorowski	- Zastępca Przewodniczącego RN
▪ Paweł Brudnicki	- Sekretarz RN
▪ Jerzy Przeorek	- Członek RN
▪ Włodzimierz Władysław Bartkowski	- Członek RN
▪ Mirosława Damięcka	- Członek RN
▪ Mirosław Ruszczyński	- Członek RN
▪ Leonard Napiórkowski	- Członek RN

W dniu 10 kwietnia 2017r. rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej złożył Pan Jerzy Przeorek - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Podczas Zebrania Przedstawicieli, które odbyło się 19 kwietnia 2017r. rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej złożył Pan Mirosław Ruszczyński.

W wyniku przeprowadzonych wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej dołączyli: Pan Andrzej Machaj i Pan Jerzy Bujnowski.

Od 19 kwietnia 2017r. Rada Nadzorcza pracuje w składzie:

1. Marek Komorowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Mirosława Damięcka - Sekretarz Rady Nadzorczej
3. Włodzimierz Bartkowski - Członek Rady Nadzorczej
4. Paweł Brudnicki - Członek Rady Nadzorczej
5. Jerzy Bujnowski - Członek Rady Nadzorczej
6. Andrzej Machaj - Członek Rady Nadzorczej
7. Leonard Napiórkowski - Członek Rady Nadzorczej

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 30 maja 2017r. odbyły się wybory Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej, w wyniku których Zastępcą został wybrany Pan Jerzy Bujnowski. W związku z powyższym od 30 maja 2017r. do chwili obecnej w skład Prezydium Rady wchodzi: Marek Komorowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej, Jerzy Bujnowski - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Mirosława Damięcka - Sekretarz Rady Nadzorczej.

Posiedzenia Rady Nadzorczej Banku odbywały się stosownie do potrzeb.

W ciągu 2016 roku odbyło się 26 protokołowanych posiedzeń, na których podjęto 141 uchwał.

Do najważniejszych spraw poruszanych na posiedzeniach Rady Nadzorczej należało:

- analiza ustaleń i wniosków z przeprowadzonych kontroli i inspekcji,
- wybór podmiotu do badania sprawozdania finansowego,
- akceptacja Harmonogramu realizacji zaleceń poinspekcyjnych KNF w zakresie oceny jakości aktywów i zarządzania ryzykiem kredytowym,
- zatwierdzenie "Strategii Zarządzania Ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie",
- akceptacja aktualizacji PPN PBS w Ciechanowie na lata 2015-2022,
- zatwierdzenie "Planu Finansowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na rok 2016",
- zatwierdzenie Strategii działania PBS w Ciechanowie na lata 2016-2022 uwzględniającej założenia PPN zatwierdzonego przez KNF,
- dokonanie oceny stosowania przez bank "Polityki Ładu Korporacyjnego w PBS w Ciechanowie" w roku 2015,
- kwartalna ocena sytuacji banku, w tym również kredytów trudnych,
- zatwierdzanie struktury organizacyjnej banku oraz regulaminów normujących pracę w Banku,
- analiza działalności oddziałów Banku.

W ramach Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie w roku 2016 pracowała Komisja Rewizyjna, której podstawowym działaniem była kontrola działalności Zarządu Banku.

W okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. w skład Komisji Rewizyjnej wchodził następujący członek Rady:

• Paweł Brudnicki	- Przewodniczący
• Włodzimierz Władysław Bartkowski	- Zastępca Przewodniczącego
• Józef Waldemar Kaczkan	- Sekretarz

ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI

W 2016 roku Zebranie Przedstawicieli odbyło się trzykrotnie: w dniu 24.06.2016 roku, 25.07.2016 roku oraz w dniu 29.12.2016 roku.

W Zebraniu Przedstawicieli dnia 24.06.2016r. wzięło udział 32 spośród 40 delegatów wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.

W trakcie Zebrania Przedstawicieli podjęto następujące uchwały:

- Uchwała Nr 1/2016 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu obrad Zebrania Przedstawicieli w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie
- Uchwała Nr 2/2016 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 3/2016 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej za 2015 rok
- Uchwała Nr 4/2016 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie za 2015 rok
- Uchwała Nr 5/2016 w sprawie pokrycia stary bilansowej za 2015 rok
- Uchwała Nr 6/2016 w sprawie udzielenia absolutorium członkom Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 7/2016 w sprawie udzielenia absolutorium członkom Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 8/2016 w sprawie udzielenia absolutorium członkom Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 9/2016 w sprawie udzielenia absolutorium członkom Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 10/2016 w sprawie udzielenia absolutorium członkom Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 11/2016 w sprawie udzielenia absolutorium członkom Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 12/2016 w sprawie udzielenia absolutorium członkom Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 13/2016 w sprawie uchwalenia kierunków rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej i kulturalnej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 14/2016 w sprawie wystąpienia Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie ze Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych w Poznaniu
- Uchwała Nr 15/2016 w sprawie wyboru delegata do reprezentowania Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na Kongresie Spółdzielczości
- Uchwała Nr 16/2016 w sprawie przystąpienia do Krajowego Związku Banków Spółdzielczych
- Uchwała Nr 17/2016 w sprawie określenia najwyższej sumy zobowiązań
- Uchwała Nr 18/2016 w sprawie oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 19/2016 w sprawie oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie

- Uchwała Nr 20/2016 w sprawie oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 21/2016 w sprawie oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 22/2016 w sprawie oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 23/2016 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu działania Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 24/2016 w sprawie zatwierdzenia Polityki wynagrodzeń Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oraz ustalenia wynagrodzenia dla Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 25/2016 w sprawie zatwierdzenia Strategii działania Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2016-2022, uwzględniając założenia programu postępowania naprawczego zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego
- Uchwała Nr 26/2016 w sprawie uchylenia uchwały nr 11A/2015 Zebrania Przedstawicieli Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie z dnia 12.11.2015r.
- Uchwała Nr 27/2016 w sprawie zmiany statutu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 28/2016 w sprawie zmian w "Polityce Ładu Korporacyjnego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie"

W Zebraniu Przedstawicieli dnia 25.07.2016r. wzięło udział 35 spośród 40 delegatów wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.

W trakcie Zebrania Przedstawicieli podjęto następujące uchwały:

- Uchwała Nr 29/2016 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 30/2016 w sprawie przeprowadzenia wyborów uzupełniających członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 31/2016 w sprawie dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 32/2016 w sprawie dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 33/2016 w sprawie dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie

- Uchwała Nr 34/2016 w sprawie zmiany Regulaminu działania Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
W Zebraniu Przedstawicieli dnia 29.12.2016r. wzięło udział 38 spośród 40 delegatów wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.
W trakcie Zebrania Przedstawicieli podjęto następujące uchwały:
- Uchwała Nr 35/2016 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu obrad Zebrania Przedstawicieli Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 36/2016 w sprawie odwołania Pana Tadeusza Steckiewicza ze składu Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 37/2016 w sprawie odwołania Pana Pawła Brudnickiego ze składu Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie (nie została podjęta)
- Uchwała Nr 38/2016 w sprawie odwołania Pana Marka Komorowskiego ze składu Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie (nie została podjęta)
- Uchwała Nr 39/2016 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 40/2016 w sprawie przeprowadzenia wyborów uzupełniających członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 41/2016 w sprawie dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 42/2016 w sprawie dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 43/2016 w sprawie dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 44/2016 w sprawie dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 45/2016 w sprawie dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydata na członka Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 46/2016 w sprawie zmiany Uchwały nr 13/2016 Zebrania Przedstawicieli z dnia 24.06.2016r. dot. uchwalenia kierunków rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej i kulturalnej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 47/2016 w sprawie zbycia nieruchomości będącej własnością Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 48/2016 w sprawie zbycia nieruchomości będącej własnością Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie

- Uchwała Nr 49/2016 w sprawie zbycia nieruchomości będącej własnością Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 50/2016 w sprawie zbycia nieruchomości będącej własnością Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 51/2016 w sprawie zbycia nieruchomości będącej własnością Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 52/2016 w sprawie zbycia nieruchomości będącej własnością Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 53/2016 w sprawie zmiany uchwały nr 27/2016 z dnia 24.06.2016r. Zebrania Przedstawicieli Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie dotyczącej zmiany Statutu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 54/2016 w sprawie zmiany uchwały nr 27/2016 z dnia 24.06.2016r. Zebrania Przedstawicieli Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie dotyczącej zmiany Statutu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
- Uchwała Nr 55/2016 w sprawie zmiany Regulaminu Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

4. Dane o strukturze organizacyjnej

Podstawową strukturę organizacyjną Banku tworzą:

- Centrala
- Oddziały: Ciechanów, Bodzanów, Mława, Żuromin, Płońsk, Przasnysz, Płock
- Filie: Sierpc, Regimin, Ojrzeń, Głinojeck,
- Punkty Kasowe: Pułtusk nr 1, WORD Ciechanów, Nowy Dwór Mazowiecki, Nowe Miasto,

Zmiany w strukturze organizacyjnej:

Regulamin organizacyjny został uchwalony:

- 1) Uchwałą Zarządu nr 9/2016 z dnia 25.01.2016r. oraz zatwierdzony Uchwałą Rady Nadzorczej nr 4/2016 z dnia 26.01.2016r.
- 2) Uchwałą Zarządu nr185/2016 z dnia 24.08.2016r. oraz zatwierdzony Uchwałą Rady Nadzorczej nr 56/2016 z dnia 24.08.2016r.

Nowy regulamin organizacyjny przedstawia następujące zmiany w strukturze:

- 1) rozdzielenie funkcji w obszarze ryzyka kredytowego poprzez utworzenie w strukturze organizacyjnej: Zespołu Analizy Ryzyka Kredytowego, Zespołu Monitoringu, Zespołu Administracji Kredytami,
- 2) likwidację Biura Administracji Kredytami,
- 3) likwidację Biura Weryfikacji i Monitoringu,

- 4) w miejsce Zespołu ds. Koordynowania Kontroli Wewnętrznej powołanie Zespołu Kontroli Wewnętrznej,
- 5) likwidację Kancelarii,
- 6) połączenie Biura Zarządu i Zespołu Kadr w Biuro Zarządu i Kadr,
- 7) zobrazowanie w strukturze organizacyjnej Administratora Bezpieczeństwa Informacji (ABI),
- 8) likwidację Zespołu Rozliczeń,
- 9) likwidację Zespołu Finansowo-Księgowo-Sprawozdawczego,
- 10) powołanie Zespołu Finansowo-Księgowo-Rozliczeniowego / Archiwum,
- 11) likwidację Zespołu Operacyjnego Planowania i Informacji Zarządczej,
- 12) likwidację Zespołu Analiz i Ryzyk Bankowych,
- 13) utworzenie Zespołu Sprawozdawczości i Informacji Zarządczej,
- 14) likwidację Zespołu Zarządzania Aktywami i Ryzykiem Kredytowym,
- 15) utworzenie Zespołu Ryzyk Bankowych,
- 16) likwidację Zespołu Bezpieczeństwa Informacji i Administracji,
- 17) powołanie Zespołu Bezpieczeństwa i Administracji,
- 18) likwidację Zespołu ds. Wdrażania Procedur i Produktów Depozytowych,
- 19) powołanie Zespołu Produktów Bankowych,
- 20) likwidację Punktu Kasowego w Urzędzie Skarbowym w Ciechanowie,
- 21) likwidację Punktu Kasowego w Urzędzie Skarbowym w Żurominie.

Powyższe zmiany w praktyce wiążą się ze/z:

- 1) zmianą procesu kredytowania,
- 2) likwidacją Wydziałów Kredytów w Oddziałach Banku,
- 3) zmniejszeniem liczby stanowisk kierowniczych w Oddziałach,
- 4) przeniesieniem z Oddziałów do Centrali Banku stanowisk analizy kredytowej i monitoringu oraz sprawozdawczości,
- 5) pozostawieniem w Oddziałach Dyrektora i Naczelnika oraz stanowisk ds. sprzedaży produktów bankowych. Oddziały zostaną wyposażone w stosowne narzędzia umożliwiające sprzedaż produktów, a jednocześnie prowadzenie procesu kredytowania jedynie w przypadku niskich kwotowo kredytów,

Opis sposobu zarządzania Oddziałami

Oddziały są wyodrębnionymi jednostkami organizacyjnymi Banku, tworzonymi poza siedzibą Centrali (z wyłączeniem części operacyjnej banku).

Realizują częściowe cele wyznaczone dla całego Banku oraz wykonują zadania, których rozmiary i jakość mają decydujący wpływ na wyniki Banku.

Przy niektórych Oddziałach funkcjonują filie i/lub punkty kasowe, jeśli ich istnienie jest ekonomicznie lub marketingowo uzasadnione.

Podstawowym celem pracy Oddziałów, Filii i Punktów Kasowych jest umacnianie pozycji rynkowej Banku poprzez realizację planów i zadań handlowych, pozyskiwanie klientów i kształtowanie poprawnych relacji z nimi.

5. Dane dotyczące przyjętych norm (zasad) postępowania

W Banku stosowane są następujące normy (zasady) lub inne wewnętrzne kodeksy (regulaminy) postępowania:

- Kodeks Etyki Bankowej,
- Zasady ładu korporacyjnego

II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI BANKU (rynek, produkty, umowy)

1. Otoczenie makroekonomiczne

1.1. Opis sytuacji gospodarczej w Polsce

Według prognoz na rok 2017 sytuacja gospodarcza przedstawia się, jak poniżej:

1) w zakresie czynników zewnętrznych:

- a) stabilna w 2016r. koniunktura w krajach strefy euro pod wpływem skupu obligacji na rynku wtórnym przez Europejski Bank Centralny, choć jej poprawie w 2017r. może zagrozić ryzyko polityczne,
- b) Europejski Bank Centralny (EBC) utrzymuje stopę referencyjną na zerowym poziomie, pozostanie ona bez zmian do końca 2017r., realizowany będzie program ilościowego łagodzenia polityki pieniężnej,
- c) poprawa aktywności gospodarczej w Stanach Zjednoczonych, wspierana polityką fiskalną, będzie wzmacniać presję inflacyjną, co z kolei wpływać będzie na podwyżkę stopy funduszy federalnych; Federalny Komitet Otwartego Rynku w drugiej połowie 2017r. dokona kolejnych podwyżek stopy funduszy federalnych.

2) w zakresie czynników wewnętrznych:

- a) według danych Głównego Urzędu Statystycznego PKB w 2016 roku wzrósł o 2,8%, tj. mniej o 1,1 p.p. niż w roku 2015; wzrost PKB za 2016r. był najniższy od trzech lat; na spowolnienie gospodarcze wpływ miał przede wszystkim spadek inwestycji w sektorze przedsiębiorstw oraz sektorze publicznym; głównym filarem wzrostu PKB w pierwszej połowie 2017 roku będzie konsumpcja, rosnąca w efekcie programu „Rodzina 500+”, natomiast w drugiej połowie wzrost inwestycji w następstwie szybszej absorpcji środków unijnych, przekładającej się na wzrost aktywności inwestycyjnej w przemyśle

- i budownictwie. Poprawa ta będzie miała charakter stopniowy, a nie skokowy. Na wzrost inwestycji powinno mieć również wpływ zakładane przyspieszenie wydatkowania środków unijnych z perspektywy finansowej na lata 2014-2020,
- b) Rada Polityki Pieniężnej nie dokonała obniżki podstawowych stóp procentowych, w związku z czym podstawowa stopa referencyjna wynosi 1,50% w skali rocznej, stopa redyskonta weksli 1,75% w skali roku, stopa lombardowa 2,50%, stopa depozytowa 0,50%; ostatnia obniżka stóp procentowych miała miejsce w marcu 2015r., zdania co do przyszłej polityki pieniężnej są podzielone, delikatne korekty podstawowych stóp procentowych NBP mogłyby nastąpić m.in. w przypadku wystąpienia ryzyka przekroczenia przez inflację poziomu 3,5% r/r czy też ryzyka utrzymywania się podwyższonej inflacji,
  - c) stopa bezrobocia rejestrowanego, wg danych GUS, na koniec 2016r. wyniosła 8,3% i była niższa o 1,4 p.p. w stosunku do końca 2015r.; wskaźnik ten wykazuje trend spadkowy od trzech lat,
  - d) według GUS w grudniu ub.r. nastąpił wzrost wskaźnika inflacji CPI kształtując się na poziomie 0,8% r/r jako wynik wzrostu średnich cen paliw, z uwagi na zawarte pod koniec 2016r. porozumienie głównych krajów wydobywających ropę naftową o ograniczeniu wydobycia, co może wpływać na ceny ropy w kolejnych miesiącach stymulując tym samym poziom wskaźnika inflacji, zgodnie z prognozą SGB-Banku w grudniu 2017r. inflacja mierzona wskaźnikiem CPI wyniesie 1,9 r/r,
  - e) kurs złotego w stosunku do głównych walut charakteryzował się w 2016 roku dużą zmiennością m.in. pod wpływem Brexitu, obaw o stabilność Unii Europejskiej czy zmiany na stanowisku prezydenta USA; kurs złotego pozostanie słaby w pierwszej połowie 2017 roku; pewna aprecjacja polskiej waluty wobec euro będzie możliwa w drugiej połowie roku.

Ponadto rok 2016 był kolejnym rokiem dostosowywania przepisów krajowych do unijnych w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową (wdrożenie Pakietu CRD IV/CRR), w tym ustawy Prawo bankowe, ustawy Prawo spółdzielcze, ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Zmiana ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających pozwala na podwyższenie funduszu udziałowego zaliczanego do kapitału podstawowego Tier I w sytuacji wprowadzenia otwartego katalogu przypadków, w których Zarząd byłby upoważniony do odmowy lub ograniczenia wypłaty udziałów członkowskich.

Bank dokonał zmian statutu Banku, jednakże będą one skutkować po dokonaniu wpisu w KRS. Dodatkowo wzrost opłat na rzecz BFG oraz działanie w otoczeniu niskich stóp procentowych przekłada się na obniżenie wyników finansowych Banku.

1.2. Wybrane wskaźniki gospodarcze w Polsce

Nawa wskaźnika	2014 rok	2015 rok	2016 rok
Wzrost gospodarczy (produkt krajowy brutto) r/r	3,3%	3,9 %	2,8%
Wskaźnik inflacji r/r	-1,0%	-0,5%	0,8%
Wskaźnik bezrobocia	11,4%	9,8%	8,3%
Stopa redyskonta weksli	2,25%	1,75%	1,75%
Stopa kredytu lombardowego	3,00%	2,50%	2,50%
Stopa depozytowa	1,00%	0,50%	0,50%
Stopa referencyjna	2,00%	1,50%	1,50%

Na podstawie danych GUS i Biuletynu Progностycznego SGB- Banku S.A.,

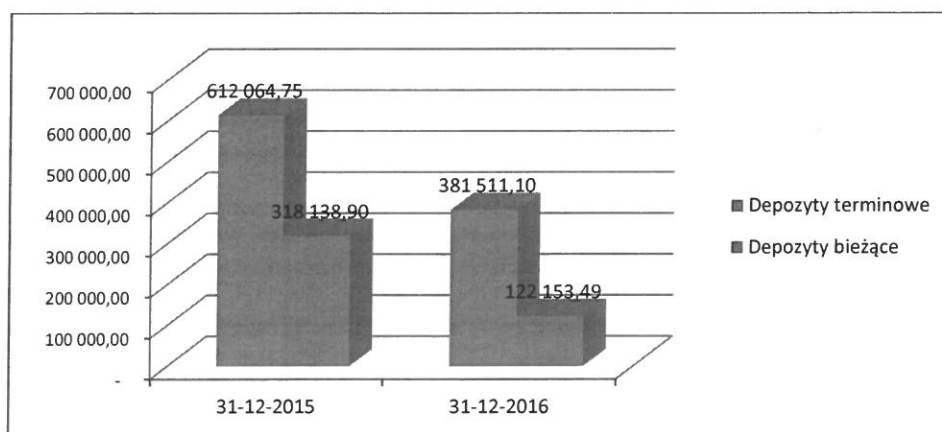
2. Opis branży i przedmiot działalności Banku

2.1. Podstawowe segmenty działalności Banku

Działalność depozytowa

Na dzień 31.12.2016r. w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie nastąpił spadek depozytów terminowych w porównaniu do 31.12.2015r. o kwotę 230 554 tys. zł tj. 37,67% oraz depozytów bieżących o kwotę 195 985 tys. zł tj. 61,60%. Przyczynę obniżenia depozytów opisano w rozdziale VII punkt 5.

Zmiany depozytów wraz z ich podziałem na terminowe i bieżące (bez uwzględnienia odsetek):

Na koniec grudnia 2016 roku na rachunkach bieżących zdeponowano 122 153 tys. zł, natomiast na rachunkach terminowych 381 511 tys. zł, z czego ok. 372 047 tys. zł stanowiły depozyty sektora niefinansowego, a 73 tys. zł depozyty jednostek budżetowych.

Stan depozytów terminowych oraz bieżących zmalał w stosunku do końca 2015 roku o prawie 46% co przyczyniło się do spadku kosztów odsetkowych Banku.

Przyczyną wycofywania depozytów było październikowe zamieszanie wokół Banku wywołane pogłoskami o rzekomym powołaniu zarządu komisarycznego.

W celu utrzymania bazy depozytowej na bezpiecznym poziomie Bank wprowadzał do oferty nowe produkty depozytowe dostosowane do oczekiwań klientów. W roku 2016 do oferty Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie wprowadzono następujące produkty depozytowe:

- Złota Lokata 2016 – lokata 3 miesięczna przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- Lokata Pewny Zysk – 12 miesięczna lokata przeznaczona dla klientów indywidualnych wyłącznie dla nowych środków,
- Lokata dla Każdego – 3 miesięczna lokata przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- Lokata dla Każdego 2- 3 miesięczna lokata przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- Lokaty Bezpieczne – produkty o okresie umownym 6, 9 i 12 miesięcy o podwyższonym oprocentowaniu dla klientów posiadających w banku rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe,
- Twój Pakiet – pakietowa oferta sprzedaży rachunków oszczędnościowo – rozliczeniowych połączona ze sprzedażą kart debetowych oraz bankowości elektronicznej,
- Biznes Pro – pakietowa oferta sprzedaży rachunków bieżących połączona ze sprzedażą kart debetowych oraz bankowości elektronicznej,
- Bezpieczny ROR – bezpłatny rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy, przeznaczony dla klientów chcących skorzystać z wyższego oprocentowania w ofercie Bezpiecznych lokat. Rachunek jest darmowy pod warunkiem rozliczenia operacji bezgotówkowych kartą debetową na kwotę min 500 zł miesięcznie,
- Rachunek bezpieczne oszczędzanie – promocyjny rachunek oszczędnościowy z podwyższonym oprocentowaniem do 28.02.2017 r.
- Lokata Złoty Most – lokata o okresie deponowania 100 dni przeznaczona dla posiadaczy Złotej Lokaty 2016. Głównym celem produktu jest utrzymanie w Banku środków zdeponowanych na Złotej Lokacie 2016.

Kontynuowana była również sprzedaż następujących lokat promocyjnych:

- e-lokata zielona – 3 miesięczna lokata internetowa dostępna dla klientów indywidualnych,
- e-lokata granatowa – 6 miesięczna lokata internetowa przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- e-lokata oranżowa – 3 miesięczna lokata internetowa dostępna dla klientów indywidualnych

Największym zainteresowaniem klientów cieszyła się promocyjna Złota Lokata 2016, która jest już „sztandarowym” produktem depozytowym oferowanym przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie. Środki zdeponowane na 16 edycji tej lokaty stanowią ponad 23% wszystkich depozytów Banku wg stanu na dzień 31.12.2016r. Wpływ na preferencje klientów, oprócz korzystnego oprocentowania, ma również fakt, iż klienci spełniający dodatkowe warunki dotyczące okresu utrzymywania wkładu biorą udział w loterii promocyjnej. W 2016 roku nagrodami było siedem samochodów osobowych Skoda Citigo.

Pozostałe lokaty sezonowe, wprowadzane do oferty Banku w zależności od bieżących potrzeb, również charakteryzują się dużym zainteresowaniem deponentów. Produkty depozytowe oferowane w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie uzyskały uznanie klientów szczególnie ze względu na atrakcyjne oprocentowanie, okres deponowania dostosowany do potrzeb deponentów oraz bezpieczeństwo deponowanych środków.

Powyższe dane dotyczące działalności depozytowej mogą świadczyć i utwierdzać w przekonaniu, iż Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie jest jednostką wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom klientów, odpowiednio reagującą na potrzeby rynku i klientów przy jednoczesnym zachowaniu maksymalizacji bezpieczeństwa zdeponowanych środków.

Działalność kredytowa

Działalność kredytowa banku koncentrowała się na :

- prowadzeniu umiarkowanej i usystematyzowanej działalności,
- pełnej obsłudze dotychczasowych klientów,
- udzielaniu kredytów wiarygodnym kredytobiorcom.

Na dzień 31.12.2016r. kredyty podmiotów finansowych, niefinansowych i jednostek budżetowych nominalnie osiągnęły poziom 624 711,37 tys. zł, natomiast rok 2015 zakończył się stanem kredytów na poziomie 887 877,22 tys. zł co daje dynamikę 70,36%.

Zobowiązania pozabilansowe z tytułu niewykorzystanych kredytów oraz udzielonych gwarancji bankowych wg stanu na 31.12.2016 r. wyniosły 50 691 tys. zł. W stosunku do 31.12.2015 r. nastąpił spadek o 33,17%.

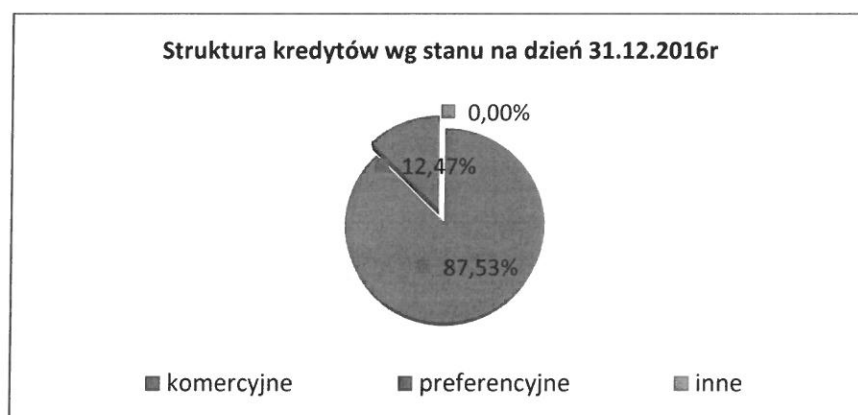
Wartość kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją nominalnie, wg stanu na 31.12.2016r., wynosiła 256 454,07 tys. zł, co stanowiło 41,06% ogólnej kwoty udzielonych kredytów. Kredyty zagrożone nominalnie wynosiły 368 257,30 tys. zł i stanowiły 58,95% ogólnej kwoty kredytów.

Wg stanu na 31.12.2016 r. w obsłudze znajdowały się 3 933 umowy kredytowe i umowy gwarancji bankowych, przy średniej kwocie na umowę na poziomie 171,73 tys. zł.

W 2016r. Bank prowadził ograniczoną działalność kredytową ze względu na konieczność poprawy wskaźników płynności. Do 31.12.2016r. zawarte zostały 1004 umowy kredytowe i umowy o udzielenie gwarancji bankowych na łączną kwotę 117 556,24 tys. zł (nowe i odnowione transakcje).

W ramach akcji kredytowej w danym okresie zawartych zostało 20 umów kredytowych w konsorcjum z innymi bankami, których łączna kwota wynosi 30 983,44 tys. zł.

Na dzień 31.12.2016 r. kredyty komercyjne wraz z gwarancjami stanowiły 87,52% ogólnej kwoty, kredyty preferencyjne 12,47% obliża kredytowego, zaś kredyty ze środków obcych 0,00%.

Wśród kredytów komercyjnych (2660 umów na łączną kwotę 574 660 tys. zł) kwotowo dominowały kredyty inwestycyjne – 192 693 tys. zł oraz kredyty obrotowe w rachunku kredytowym – 142 478 tys. zł zaś ilościowo kredyty konsumpcyjne – 773 umowy (średnio 45,75 tys. zł) oraz kredyty obrotowe – 412 umów (średnio 345,82 tys. zł).

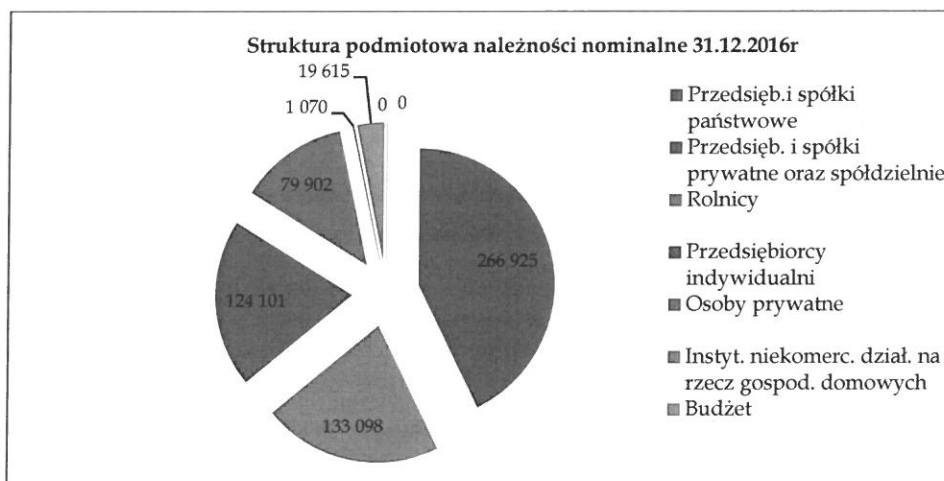
Wśród kredytów preferencyjnych (1053 umowy na łączną kwotę 84 232 tys. zł) kwotowo dominowały kredyty inwestycyjne preferencyjne z linii MR na kwotę 34 865 tys. zł i KZ na kwotę 22 476 tys. zł oraz z linii NT na kwotę 15 091 tys. zł; ilościowo również dominowały kredyty z linii MR – 389 umów oraz KZ – 390 umów.

W strukturze podmiotowej obliża kredytowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie przeważają kredyty udzielone przedsiębiorstwom i spółkom prywatnym oraz przedsiębiorcom indywidualnym, które stanowią odpowiednio 42,75% i 20,94%. Na trzecim miejscu plasują się kredyty udzielone rolnikom 20,80%, a następnie osobom fizycznym 12,12%. Pozostałe grupy podmiotów stanowią znikomą część w strukturze obliża kredytowego.

Wg stanu na 31.12.2016 r. w strukturze podmiotowej dominowały przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz przedsiębiorcy indywidualni, które stanowią odpowiednio 42,75% i 20,94%.

Struktura należności od sektora finansowego, niefinansowego i jednostek budżetowych nominalnie (w tys. zł)

Podmiot	stan zadłużenia w tys. zł. bilansowe nominalnie	%	w tym zagrożone nominalnie	%
Przedsięb.i spółki państwowe	0	0,00%	0	0
Przedsięb. i spółki prywatne oraz spółdzielnie	266 925	42,73%	226 003	61,37%
Rolnicy	133 098	21,31%	28 965	7,87%
Przedsiębiorcy indywidualni	124 101	19,87%	75 130	20,40%
Osoby prywatne	79 902	12,79%	22 248	6,04%
Instyt. niekomerc. dział. na rzecz gospod. domowych	1 070	0,17%	99	0,03%
Budżet	19 615	3,14%	15 812	4,29%
Instyt. pośrednictwa finansowego	0	0,00%	0	0,00%
Ogółem	624 711	100,00%	368 257	100,00%

Na dzień 31.12.2016r. w Banku funkcjonowało 220 gwarancji bankowych na łączną kwotę 16 210,28 tys. zł, a wg stanu na 31.12.2015r. 272 gwarancje na łączną kwotę 31 438,33 tys. zł, co daje dynamikę 51,56%.

W strukturze gwarancji bankowych przeważają gwarancje udzielone przedsiębiorstwom i spółkom prywatnym oraz przedsiębiorcom indywidualnym i stanowią odpowiednio 77,27% i 20,44%. Wg stanu na 31.12.2015 r. struktura przedstawiała się następująco: przedsiębiorstwa i spółki prywatne 86,17%, przedsiębiorcy indywidualni 12,62%.

W październiku 2016r. Bank, na mocy mów o przeniesienie praw i obowiązków, dokonał sprzedaży części portfela kredytów w sytuacji normalnej do SGB-Bank S.A. w kwocie 85,9 mln zł.

Pozostała działalność

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie prowadzi działalność dewizową, dzięki której klienci mogą być obsługiwani kompleksowo. Działalność dewizowa jest traktowana jako element uzupełniający do oferty złotowej, pożądana z przyczyn marketingowych, oczekiwana przez klientów lecz nie stanowiąca bezpośredniego źródła dochodów Banku. Oferowane przez Bank produkty dewizowe to skup i sprzedaż walut obcych, pośrednictwo w dokonywaniu rozliczeń w kraju z nierezydentami, wykonywanie transferów zagranicznych, otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących oraz walutowych lokat terminowych.

Działalność marketingowa

Wizerunek i marka

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie prowadził w 2016r. kampanie marketingowe i wizerunkowe skierowane zarówno do obecnych jak i nowych klientów. Efekty działalności wizerunkowej są widoczne we wszystkich placówkach banku.

Znaczące miejsce w filozofii działania PBS w Ciechanowie w 2016 roku zajmowała idea biznesu społecznie odpowiedzialnego. Społecznie odpowiedzialny wymiar aktywności banku realizowany był przez udział w działalności na rzecz środowiska naturalnego oraz wsparcie finansowe lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć takich jak gminne dożynki. Rok 2016 to kolejny rok, w którym pracownicy PBS w Ciechanowie uczestniczyli w akcji „Jeden Kartridż – Jedno Drzewo”.

Reklama, sponsoring i wsparcie środowisk lokalnych

Reklama PBS w Ciechanowie obejmowała następujące kanały:

- ulotki formatu DL, plakaty formatu A2,
- reklamę w witrynach okiennych oddziałów Banku,
- stojaki na ulotki do stoisk wystawienniczych,
- standy reklamowe,
- gadżety reklamowe,
- bankową witrynę internetową,
- system BSTV,
- informację podawaną na wyciągach bankowych,
- mailing przez Centrum Usług Internetowych,
- reklamy wielkoformatowe na budynku centrali Banku oraz na powierzchniach wynajmowanych,
- reklamę w lokalnej prasie,

- promocję przez monitory typu LED,
- reklamę w bankomatach.

W 2016 roku wspierane były lokalne inicjatywy kulturalne, sportowe i edukacyjne. PBS w Ciechanowie wspierał finansowo również instytucje, z którymi związany jest od wielu lat.

Otrzymane nagrody i wyróżnienia

3 grudnia 2016 r. Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie został uhonorowany przez Burmistrza Miasta Mława „srebrnym jabłkiem” za wsparcie lokalnych artystów i podmiotów zajmujących się działalnością kulturalną oraz pomagających w organizacji ważnych imprez kulturalnych, patriotycznych i rozrywkowych.

2.2. Podstawowe produkty i usługi oferowane przez Bank

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie w 2016 roku posiadał w swojej podstawowej ofercie rachunki zarówno dla klientów indywidualnych, jak i instytucjonalnych. Do pierwszej grupy klientów dedykowany jest rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy, rachunek oszczędnościowy, rachunek dla młodzieży oraz seniorów a także, dostępna od czerwca, oferta Twój Pakiet. Dotychczasowi klienci mieli możliwość przekształcenia dotychczasowych rachunków na ofertę Twój Pakiet do 30.09.2016 r.

Bank w swojej ofercie posiada także rachunek dedykowany klientom z segmentu non-profit. Klienci Banku mogą korzystać również z usług takich jak usługi bankowości elektronicznej czy usługi kart płatniczych zapewniających stały dostęp do środków zgromadzonych na rachunku bez konieczności odwiedzania placówek Banku.

Obok rachunków Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie oferuje swoim Klientom lokaty terminowe, w tym również lokaty zakładane za pośrednictwem internetu, które cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem klientów od momentu wprowadzenia produktu do oferty Banku. W 2016 roku największym zainteresowaniem Klientów cieszyła się lokata promocyjna Złota Lokata 2016, która jest już „tradycyjnym” produktem depozytowym oferowanym przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie, połączonym z loterią promocyjną, w której do wygrania są atrakcyjne nagrody rzeczowe.

3. Informacje o zmianach na rynku, z uwzględnieniem podziału na podmioty

3.1. Klienci - rok 2016

W strukturze środków dominującą rolę odgrywały depozyty terminowe osób fizycznych, które stanowiły 96,94% depozytów terminowych oraz 71,62% ogólnej liczby depozytów

(nie uwzględniając odsetek). Wśród depozytów terminowych dominowała lokata 3-miesięczna Złota Lokata 2016.

Innymi produktami, które cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony Klientów była Lokata dla Każdego dostępna w ofercie do 31.10.2016 r. i Lokata Pewny Zysk dostępna w ofercie do 31.12.2016r.

4. Informacje o umowach znaczących dla działalności Banku, w tym umowach ubezpieczenia, współpracy lub konsorcjach

4.1. Umowy ubezpieczenia

Bank posiada umowę agencyjną zawartą z MACIF Życie TUW w Warszawie, na podstawie której jest ubezpieczającym w ubezpieczeniu na życie Acti Finanse 3. Ubezpieczenie na życie dotyczy wszystkich rodzajów kredytów w kwocie do 3 mln złotych. Ubezpieczonymi mogą być osoby w wieku od 18 do 70 lat.

Pakiet ubezpieczeń jest rozszerzony o indywidualne ubezpieczenia na życie dla wszystkich klientów Banku – pakiet ACTI Ochrona i ACTI Ochrona Bezpieczeństwo. Ubezpieczenia w ramach pakietu ACTI OCHRONA mogą być zawierane z osobami w przedziale wiekowym 18 – 75 lat.

Bank, na podstawie zawartych umów agencyjnych, współpracuje także z:

- 1) Wielkopolskim Towarzystwem Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital SA z siedzibą przy ul. św. Michała 43 w Poznaniu,
- 2) Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą przy ul. św. Michała 43 w Poznaniu.

W ramach prowadzonej współpracy w zakresie bancassurance Klienci Banku mogą korzystać z większości oferowanych przez ubezpieczycieli produktów. Wszystkie ubezpieczenia „Życie Komfort” zawierane są w celu zabezpieczenia zobowiązań wynikających z umów kredytu lub pożyczki.

W ofercie ubezpieczeniowej znajduje się również cała gama ubezpieczeń majątkowych – Concordia Plus” (ubezpieczenie domów, mieszkań, ruchomości domowych, stałych elementów budynku i odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym), poszerzona o możliwość ubezpieczania budynków gospodarskich dla rolników (Pakiet „Agro”) oraz maszyn i urządzeń do produkcji rolnej (Pakiet „Agro Premium”). Produktem kierowanym do rolników są również ubezpieczenia upraw i zwierząt w gospodarstwie. Często oferowanym produktem jest „Concordia Auto” (ubezpieczenie samochodu w zakresie OC i AC).

W ramach oferowanej współpracy, firmy mogą korzystać zarówno z ubezpieczenia budynków, budowli, maszyn i urządzeń, jak również środków obrotowych czy nakładów inwestycyjnych.

Wszystkie produkty ubezpieczeniowe oferowane są przez przeszkolonych pracowników Banku posiadających certyfikat osoby fizycznej wykonującej czynności agencyjne (OFWCA). Pracownicy są obowiązani oferować klientom Banku szeroką gamę ubezpieczeń zarówno życiowych jak i majątkowych celem zwiększenia dochodów z działalności bancassurance, ale przede wszystkim obowiązani są kierować produkty dopasowane do potrzeb klienta.

4.2. Umowy współpracy z innymi bankami lub innymi podmiotami

Od 08.09.2011r. Bank współpracuje z Mennicą Polską.

4.3. Umowy Zrzeszenia

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie od 10 stycznia 2002 roku jest zrzeszony w Spółdzielczej Grupie Bankowej, którą tworzy SGB-Bank S.A. w Poznaniu oraz szereg innych banków spółdzielczych.

5. Główni konkurenci Banku

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie posiada uprawnienia do świadczenia swoich usług na terenie całego kraju. W rzeczywistości jednak jego działalność koncentruje się głównie na terenie północnego Mazowsza, gdzie zlokalizowane są placówki Banku. Wiodący Oddział oraz Centrala Banku zlokalizowane są na terenie Ciechanowa. W każdym mieście, w którym funkcjonują placówki PBS w Ciechanowie, mamy do czynienia z silną konkurencją ze strony banków komercyjnych oraz lokalnych banków spółdzielczych.

W samym tylko Ciechanowie, w którym mieści się Centrala Banku i który stanowi jednocześnie wiodącą jednostkę Banku, działają liczne konkurencyjne banki komercyjne, m.in. PKO BP S.A., Bank Zachodni WBK S.A., BPH S.A., BGŻ –BNP Paribas S.A., Bank Poczty S.A., PKO S.A., Bank Millennium S.A., Euro Bank S.A., Getin Bank S.A., ING Bank Śląski S.A., Meritum Bank S.A., Raiffeisen Polbank S.A., Credit Agricole S.A. Tak duża konkurencja na lokalnym rynku wyznacza sposób postępowania i wywiera znaczący wpływ na kształt strategii rozwoju Banku.

6. Czynniki zewnętrzne

Czynniki mikrootoczenia

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie zrzeszony jest w Spółdzielczej Grupie Bankowej, świadczącej kompleksowe usługi, dzięki czemu może konkurować z bankami komercyjnymi znajdującymi się na lokalnym rynku. Powiat ciechanowski to teren, na którym swoją działalność

prowadzą małe przedsiębiorstwa, nie w pełni przygotowane do działania w warunkach gospodarki wolnorynkowej oraz małe i średnie gospodarstwa rolne rozwijające się lub znajdujące w trudnej sytuacji. Dlatego też bank posiada preferencyjne pakiety dla rolników oraz wiele atrakcyjnych produktów i usług dla pozostałych podmiotów i klientów indywidualnych. Bank oferuje produkty depozytowe i kredytowe o konkurencyjnym oprocentowaniu, które pozwalają przyciągać klientów. W następnych latach Bank planuje utrzymać pozycję na rynku lokalnym pozyskując nowych klientów poprzez dążenie do udoskonalania metod obsługi klientów, unowocześnianie systemów informatycznych i zaplecza sprzętowego oraz wprowadzanie nowych produktów bankowych.

Czynniki otoczenia rynkowego

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie jest jednym z najstarszych banków spółdzielczych w naszym kraju. Swoją działalność rozpoczął od roku 1899 jako Towarzystwo Wzajemnego Kredytu i z niewielkiej instytucji finansowej przekształcił się w nowoczesny, solidny i dynamicznie rozwijający się polski bank. Każdego dnia Bank konsekwentnie realizuje przyjętą misję polegającą na efektywnym zaspokajaniu potrzeb na usługi finansowe klientów indywidualnych i instytucjonalnych, będących właścicielami w środowisku lokalnym i ku jego pożytkowi, wspieranym kapitałowo i organizacyjnie przez bank wyższego szczebla, na zasadach biznesowych oraz współfinansujący politykę strukturalną państwa.

Podstawowym celem działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie jest wspieranie rozwoju gospodarczego środowisk lokalnych, kompleksowa obsługa finansowa firm działających na terenie miasta Ciechanowa i gmin oraz przedsiębiorstw działających w sektorze rolno-spożywczym. Bank stara się dostosować ofertę do potrzeb i wymagań rynku pamiętając o tym, że klient wyznacza standardy obsługi.

7. Inne działania

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem, realizując długoterminową strategię rozwoju Banku, dokonano szeregu zmian w wielu istotnych obszarach funkcjonowania m.in. opracowano i wdrożono liczne ulepszenia w strukturze organizacyjnej oraz procedury zwiększające bezpieczeństwo, sprawność i efektywność działania Banku.

Można tu wymienić:

- bieżące zmiany w Regulaminie organizacyjnym Banku,
- opracowanie i wdrożenie nowego systemu motywacyjnego,
- wdrożenie programów racjonalizacji kosztów,
- kontynuowanie projektów w obszarze informatycznym.

Z istotnych dokonań w obszarze sprzedaży i marketingu należy odnotować rozszerzenie i lepsze dostosowanie oferty Banku do aktualnych wymogów klientów indywidualnych i instytucjonalnych. Bank odpowiadając na zapotrzebowanie rynku, skoncentrował się na poszerzaniu swojej oferty o coraz bardziej kompleksowe rozwiązania produktowe. Są to:

- **Złota Lokata 2016**

Zarząd banku z dniem 04.01.2016r. wprowadził do oferty szesnastą edycję terminowej lokaty oszczędnościowej funkcjonującej pod nazwą Złota Lokata 2016. Produkt charakteryzował się 3 miesięcznym okresem deponowania środków oraz stałym oprocentowaniem wynoszącym 2,77% w skali roku. Minimalny wkład wynosił 5 tys. zł. Produkt w sprzedaży dostępny był do 31.03.2016r. Sprzedaż lokaty połączona była z loterią promocyjną.

- **Lokata dla Każdego**

3-miesięczna terminowa lokata oszczędnościowa przeznaczona dla klientów indywidualnych charakteryzują się oprocentowaniem zmiennym na poziomie 1,90% oraz minimalnym wymaganym wkładem w wysokości 1 tys. zł. Maksymalna kwota środków zdeponowanych na pojedynczej lokacie wynosiła 200 tys. zł przy czym łączna kwota środków zdeponowanych przez klienta nie mogła przekroczyć 5 mln. zł. Produkt dostępny był w ofercie do 31.10.2016r.

- **Lokata Pewny Zysk**

Od 01.04.2016r. w ofercie banku dostępna była terminowa lokata oszczędnościowa dla klientów indywidualnych charakteryzująca się 12-miesięcznym okresem zapadalności, oprocentowaniem zmiennym na poziomie 2,30% oraz minimalnym wymaganym wkładem na poziomie 1 tys. zł. Maksymalny poziom pojedynczego depozytu wynosił 200 tys. zł, a łączny dopuszczalny poziom zaangażowania klienta - 5 mln. zł. Lokatę dedykowano klientom wnoszącym nowe środki. Produkt dostępny był w ofercie banku do 31.12.2016r.

- **Twój Pakiet Biznes Pro**

Z dniem 20.06.2016r. do oferty banku wprowadzona została oferta łączonej sprzedaży rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych wraz karta płatniczą i usługą bankowości elektronicznej dla klientów indywidualnych oraz rachunków bieżących, kart płatniczych i usług bankowości elektronicznej dla klientów sektora MŚP. Jest to oferta produktowa mająca zachęcić nowych klientów do skorzystania z produktów banku poprzez elastyczne dopasowanie usług do potrzeb klienta, jak również utrzymanie dotychczasowych klientów poprzez nieznaczne obniżenie opłat za prowadzenie rachunku oraz dedykowane dla rachunku usługi.

W ramach oferty wyróżnia się pakiety Standard (rachunek wraz z kartą płatniczą), Komfort (rachunek z usługą bankowości elektronicznej) oraz Premium (rachunek wraz z kartą płatniczą i usługą bankowości elektronicznej). Dotychczasowi klienci mają możliwość skorzystania z nowej oferty bez ponoszenia kosztów za zmianę dotychczasowej oferty do 30.09.2016r. Po tym okresie

koszt zmiany oferty wynosić będzie dla klientów indywidualnych 50,00 zł, natomiast dla klientów instytucjonalnych 100 zł.

- **Kredyt Agro**

W okresie 01.04-30.06.2016r. w ofercie banku dostępny był kredyt inwestycyjny przeznaczony na zakup ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych połączony ze sprzedażą kredytu obrotowego na sfinansowanie VAT od wspomnianego sprzętu rolniczego funkcjonujący pod nazwą „Kredyt Agro”. Był to projekt zrzeszeniowy polegający na wprowadzeniu do oferty zainteresowanych banków zrzeszonych kredytu inwestycyjnego o oprocentowaniu wg stopy WIBOR 3M powiększonej o marżę w wysokości 2,50%, prowizji w wysokości 1,85% oraz okresie kredytowania do 15 lat. Wraz z kredytem inwestycyjnym dostępny był nieodnawialny kredyt obrotowy o 0% oprocentowaniu, prowizji w wysokości 1,85% oraz 3 miesięcznym okresie umownym, przy czym kredyt obrotowy nie mógł być udzielany bez kredytu inwestycyjnego.

- **Lokaty bezpieczne**

Z dniem 14.11.2016 r. Zarząd Banku wprowadził do oferty pakiet lokat pod nazwą „Bezpieczne lokaty”. Jest to zestaw 3 lokat terminowych o okresach zapadalności 6, 9 i 12 miesięcy oraz zmiennym oprocentowaniu zależnym od okresu deponowania oraz korzystania z rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego, przeznaczonych dla klientów indywidualnych. Klienci posiadający w Banku rachunek oszczędnościowo – rozliczeniowy korzystają w pierwszym umownym okresie deponowania środków z promocyjnego oprocentowania w wysokości 1,90% dla lokat 6 miesięcznych, 2,10% dla lokat 9 miesięcznych oraz 2,30% dla lokat 12 miesięcznych. Oprocentowanie lokat zdeponowanych przez klientów nie posiadających rachunków oszczędnościowo – rozliczeniowych w pierwszym okresie umownym wynosi odpowiednio 1,60%, 1,80% oraz 2,00 %.

- **Bezpieczny ROR**

Rachunek oszczędnościowo – rozliczeniowy, prowadzony nieodpłatnie pod warunkiem dokonania w miesiącu kalendarzowym transakcji bezgotówkowych kartą płatniczą wydaną do rachunku na kwotę min. 500,00 zł. W przeciwnym razie prowizja za użytkowanie karty wynosi 10,00 zł.

- **Bezpieczne oszczędzanie**

Rachunek oszczędnościowy stanowiący uzupełnienie oferty „Bezpieczne lokaty” i „Bezpieczny ROR”. Do 28.02.2017r. oprocentowanie rachunku wynosiło 1,90% a po tym okresie 1,50%.

- **Lokata dla Każdego 2**

Druga edycja Lokaty dla Każdego dostępna w ofercie od 14.11.2016r. 3 miesięczna lokata terminowa o zmiennym oprocentowaniu w wysokości 1,75% w stosunku rocznym. Na lokatę przyjmowane są stare i nowe środki w kwocie od 1 000,00 zł do 400 000,00 zł. Produkt dostępny jest w ofercie do 30.06.2017 r.

▪ Lokata Złoty Most

100 dniowa lokata terminowa przeznaczona dla klientów indywidualnych chcących zlikwidować Złotą Lokatę 2016. Lokata oprocentowana jest w wysokości 2,10% i jest to oprocentowanie zmienne.

III. ZASOBY JEDNOSTKI

Zasoby kadrowe

Stan zatrudnienia w osobach/etatach na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego oraz jego zmiany przedstawiają się następująco:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Rok poprzedni</i>	<i>Zatrudniono</i>	<i>Zwolniono</i>	<i>Rok bieżący</i>
<i>Liczba pracowników w osobach</i>	206	22	33	195
<i>Liczba pracowników wg etatów</i>	204	22	32,875	194,25

Struktura wiekowa pracowników Banku na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego:

<i>Wiek zatrudnionych pracowników</i>	<i>Liczba pracowników</i>	
	<i>Rok poprzedni</i>	<i>Rok bieżący</i>
<i>do 30 lat</i>	20	20
<i>od 31 – do 45 lat</i>	135	128
<i>od 46 – do 55 lat</i>	25	28
<i>ponad 55 lat</i>	19	19

W 2016 roku 491 uczestników wzięło udział łącznie w 109 różnego rodzaju szkoleniach, kursach, seminariach i konferencjach.

IV. INFORMACJE na TEMAT POSIADANYCH WŁASNYCH UDZIAŁÓW/AKCJI

Bank nie posiada własnych udziałów/akcji.

V. CELE I RYZYKA

Cele strategiczne w odniesieniu do całego portfela kredytowego odnosiły się do:

- 1) zapewnienia stabilnego rozwoju optymalnego jakościowo portfela zapewniającego zachowanie równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem,

2) zakładanego, jednak nie zrealizowanego, podwyższania jakości całego portfela kredytowego Banku wyrażonego udziałem należności od sektora niefinansowego i jednostek rządowych i samorządowych z rozpoznaną utratą wartości według wartości brutto do należności ogółem od sektora niefinansowego i jednostek rządowych i samorządowych (nie więcej niż 10% do 30.06.2018r. – najwyższy poziom ustalono się na poziomie nie wyższym jak 15%), wskaźnik jakości całego portfela kredytowego wg stanu na 31.12.2016 r. – 58,95%. Przyczyną pogorszenia się wskaźnika było przeklasyfikowanie kredytów do wyższych grup ryzyka oraz sprzedaż wierzytelności w sytuacji normalnej do SGB-Bank S.A. w związku z koniecznością ratowania płynności finansowej Banku w październiku 2016r.

3) pozyskiwania nowych klientów o zaangażowaniu kredytowym do 10% kapitału uznanego,

4) zakładanego udziału instrumentów finansowych w funduszach własnych - nie mógł przekroczyć 100% funduszy własnych, jednak wg stanu na 31.12.2016 r. limit ten został przekroczony o 25,03% (przekroczenie limitu wynika z faktu niskich kapitałów własnych na 31.12.2016 r.),

5) dostarczania Zarządowi Banku informacji o portfelu kredytowym umożliwiającym podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Bank realizował swoje cele strategiczne poprzez:

1) stosowanie standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących

a) w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej:

- oceny zdolności kredytowej (ilościowej i jakościowej), zróżnicowanej w odniesieniu do poszczególnych grup kredytobiorców,

- monitorowania ekspozycji przez cały okres kredytowania

b) w odniesieniu do portfela kredytowego:

- ustalanie apetytu na ryzyko (dopuszczalny wskaźnik kredytów zagrożonych na poziomie max. 15,0%, wykonanie wyniosło 58,95%. Wskaźnik alokacji kapitału na ryzyko kredytowe ustalony na poziomie 82,0%, wykorzystany w 931,58%). Wysoki wskaźnik kredytów zagrożonych wynikał z przeklasyfikowania kredytów do wyższych grup ryzyka na podstawie przeprowadzonego audytu zewnętrznego. Przyczyną przekroczenia wskaźnika alokacji kapitału na ryzyko kredytowe był przede wszystkim niski poziom funduszy własnych.

- systematyczne monitorowanie portfela i przedkładanie informacji władzom Banku

Prawidłowości działań zmierzających do osiągnięcia w/w celów podlegały kontroli wewnętrznej.

2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty

kredytów, obejmujących w szczególności:

- a) weryfikację stanu prawnego nieruchomości, ocenę jakości zabezpieczeń,
  - b) weryfikację ich wartości i płynności na etapie udzielania kredytu i w ramach prowadzonego monitoringu zabezpieczeń,
  - c) dla EKZH utrzymywanie wskaźnika LTV na poziomie wynikającym z instrukcji monitorowania pojedynczej transakcji kredytowej.
- 3) stosowanie wymogu wnoszenia własnych środków przy realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych na poziomie minimum 20% całkowitego kosztu inwestycji,
  - 4) utrzymanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym,
  - 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 75% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Ograniczając ryzyko w odniesieniu do DEK I EKZH ustalono:

- 1) utrzyma zaangażowanie na nieistotnym poziomie,
- 2) poziom wskaźników DTI wynoszący:
  - a) 50% przy dochodach miesięcznych netto mniejszych lub równych średniemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej,
  - b) 65% przy dochodach wyższych jak średnie,
  - c) dopuszcza się możliwość udzielenia kredytów dla klientów detalicznych z wyższymi DTI na zasadach stosowania odstępstw wynikających z zasad udzielania kredytów detalicznych (udział kredytów z wyższymi DTI nie powinien przekroczyć 30% wartości wszystkich kredytów (obligo kredytowe nominalnie)),
- 3) wskaźniki maksymalnego zaangażowania w każdy z portfeli (EKZH-70%, , DEK-30%),
- 4) wskaźniki jakości (EKZH-14%, DEK 4%),
- 5) dla EKZH maksymalne okresy kredytowania na 30 lat dla klientów detalicznych (z uwzględnieniem liczenia zdolności kredytowej na 25 lat) i 20 lat dla podmiotów instytucjonalnych, zaś dla DEK 10 lat,
- 6) stosowanie szczegółowych limitów LtV na maksymalnym poziomie:
  - a) 80% w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
  - b) 75% w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej,
- 7) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie dla klientów instytucjonalnych z badaniem zdolności kredytowej metodą ekspercką,
- 8) wprowadzenie zasad oceny wartości nieruchomości wycenionej na podstawie operatu szacunkowego, zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczeń.

Ważnym elementem ryzyka kredytowego jest ryzyko koncentracji, które zarządzane jest poprzez wyznaczanie a następnie monitorowanie przestrzegania limitów koncentracji dla:

- 1) branży gospodarki,
- 2) obszaru geograficznego (województwa),
- 3) sposobu zabezpieczenia ekspozycji kredytowych,
- 4) zaangażowań w podmiot lub grupę podmiotów stwarzających jedno ryzyko dla Banku oraz ustalenie sposobu postępowania przy wykorzystaniu tychże limitów na poziomie powyżej 90% i 100 %.

Ryzyko kontynuacji działalności Jednostki

Bank zamierza kontynuować działalność.

VI. INFORMACJA w ZAKRESIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

1. Klasyfikacje instrumentów finansowych:

- 1) aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
- 2) udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne banku
- 3) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności
- 4) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

2. Ryzyka, na które narażone są instrumenty finansowe:

Ryzyko jest nierozdzielnie związane z każdą formą inwestowania kapitału. Lokowanie środków w instrumenty finansowe zawsze wiąże się z ryzykiem utraty części lub całości zainwestowanego kapitału, a w przypadku niektórych instrumentów, nawet z koniecznością wniesienia dodatkowych środków celem uzupełnienia strat, zwłaszcza jeżeli mamy do czynienia z dźwignią finansową, dającą możliwość większego zarobku przy jednoczesnym mniejszym udziale środków własnych co zwiększa ryzyko utraty, a nawet dopłaty do zainwestowanego kapitału. Im większy oczekiwany zysk tym większe ryzyko inwestycji. Rynek papierów wartościowych, w szczególności obrót giełdowy, cechują wahania kursów notowanych tam instrumentów, które nie zawsze zależą od emitentów czy od ich wyników z działalności. Wpływ na kształtowanie cen mogą mieć również wątki polityczne, ekonomiczne i prawne. Ryzykiem mogą być krótkoterminowe wahania wartości. Inwestor ponosi więc ryzyko związane ze zmianami kursów i ograniczeniami płynności (możliwość szybkiego nabycia i zbycia instrumentu).

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie nie inwestuje w instrumenty finansowe obciążone wysokim stopniem ryzyka lecz w instrumenty dłużne utrzymywane do terminów wymagalności (bony pieniężne Narodowego Banku Polskiego).

3. Zarządzanie ryzykiem w Banku (cele i metody)

a. zarządzanie ryzykiem kredytowym

Istota działalności kredytowej polega na jednoczesnym sterowaniu ryzykiem w odniesieniu do pojedynczej ekspozycji kredytowej i do łącznego zaangażowania kredytowego, w tym dużymi koncentracjami.

Ograniczenie tego ryzyka następować będzie poprzez przyjęcie wewnętrznych zasad zabezpieczenia spłaty udzielonych kredytów oraz zachowania norm koncentracji wierzytelności określonych w ustawie Prawo Bankowe i zaleceń KNF dla działalności kredytowej.

b. zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest:

- 1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez dopasowanie mechanizmów kontrolnych do rzeczywistego poziomu narażenia na ryzyko,
- 2) zapobieganie występowaniu zdarzeń operacyjnych,
- 3) minimalizowanie strat operacyjnych,
- 4) zwiększanie szybkości oraz efektywności reakcji Banku na zdarzenia operacyjne.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w banku obejmuje:

- 1) identyfikację procesów, a w ich ramach:
  - a) krytycznych procesów biznesowych,
  - b) procesów kluczowych.
- 2) identyfikację ryzyka,
- 3) pomiar i ocenę ryzyka,
- 4) stosowanie narzędzi redukcji ryzyka,
- 5) monitorowanie ryzyka, w tym:
  - a) raportowanie zdarzeń operacyjnych,
  - b) raportowanie strat operacyjnych,
  - c) monitorowanie poziomu wyznaczonych limitów wewnętrznych,
  - d) analizę kluczowych wskaźników ryzyka (KRI).

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym przebiega w ramach odpowiedniego środowiska wewnętrznego zarządzania ryzykiem (organizacyjnych narzędzi zarządzania ryzykiem).

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odnosi się do:

- 1) struktury organizacyjnej banku oraz jej adekwatności do realizacji strategicznych celów,

- 2) czynności wykonywanych przez pracowników,
- 3) adekwatności kwalifikacji pracowników oraz ich rozwoju do potrzeb banku,
- 4) zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) przeciwdziałania dyskryminacji pracowników m.in. ze względu na wiek, płeć, przekonania, przynależność do partii politycznej, organizacji i związków zawodowych,
- 6) ubezpieczeń oraz odszkodowań,
- 7) zapobiegania działalności przestępczej pracowników, klientów oraz innych osób na szkodę banku,
- 8) procesów realizowanych przez kanały dystrybucji produktów (tradycyjne i elektroniczne) wykorzystywanych przez bank,
- 9) bezpieczeństwa fizycznego i informatycznego,
- 10) zdarzeń dotyczących zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych,
- 11) ochrony zasobów informacyjnych i informacji,
- 12) braku możliwości prowadzenia działalności przez Bank lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych,
- 13) planów wdrożenia nowych technologii teleinformatycznych,
- 14) postępowania w sytuacjach zagrożenia bieżącego funkcjonowania banku
- 15) zdarzeń, których skutki dotyczą bank, natomiast ich przyczyny znajdują się poza jego bezpośrednią kontrolą,
- 16) usług świadczonych w ramach współpracy z kontrahentami na podstawie umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania banku oraz innych umów,
- 17) adekwatności polityki i praktyki ubezpieczeniowej banku w relacji do ponoszonego ryzyka,
- 18) nowych i istniejących produktów, projektów oraz procesów.

c. zarządzanie ryzykiem płynności

Celem polityki Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie w zakresie zarządzania płynnością finansową jest monitorowanie bieżącej i perspektywicznej płynności finansowej Banku oraz określenie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem płynności, z jednoczesnym zastosowaniem metod zarządzania tym ryzykiem, w celu eliminacji zagrożeń i zapewnienia zdolności do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych.

Podstawowym narzędziem umożliwiającym prawidłowe zagospodarowanie środków płynnych oraz ustalenie poziomu ryzyka związanego ze zmianą struktury aktywów i pasywów oraz ryzyka

stopy procentowej jest analiza wskaźników płynności (uwzględniająca terminy kontraktowe i urealnione) oraz szacowanie przepływów pieniężnych i bezgotówkowych.

d. zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

W zakresie ryzyka stopy procentowej występuje minimalizacja ryzyka związanego z możliwością zmian rynkowej stopy procentowej i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową banku oraz określenie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej i jednoczesnym zastosowaniem metod zarządzania tym ryzykiem, w celu eliminacji zagrożeń nierównomiernej reakcji (elastyczności) różnych pozycji bilansowych a także dochodów i kosztów, co w konsekwencji ma utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych w celu wypracowania optymalnego, zadawalającego wyniku finansowego.

Podstawowe zagrożenia dla stóp procentowych w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie mogą zaistnieć w wyniku ponoszonego przez Bank ryzyka:

- kredytowego,
- niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów,
- politycznego,
- niekorzystnego działania sił przyrody,
- zmian wartości składników majątkowych,
- innych ryzyk związanych z uwarunkowaniami zewnętrznymi (np. konkurencji, ryzyko związane z warunkami ekonomicznymi, ryzyko zmian w ustawodawstwie).

e. zarządzanie ryzykiem walutowym

Celem polityki Banku w zakresie ryzyka walutowego jest minimalizacja poniesienia strat z tytułu posiadania przez bank niezabezpieczonej pozycji walutowej, na skutek niekorzystnych ruchów kursów walutowych oraz ryzykiem poniesienia strat z tytułu przeprowadzania walutowo-dewizowych operacji dokumentowych.

f. zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest utrzymywanie funduszy własnych na poziomie adekwatnym do rozmiarów prowadzonej działalności obciążonej ryzykiem. Bank w planach kapitałowym i finansowym uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi Banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku,

z uwzględnieniem charakteru działania oraz wyliczeń dodatkowych wymogów kapitałowych w ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego.

Bank określa maksymalną wielkość apetytu na ryzyko poprzez wyznaczenie poziomu kapitału wewnętrznego w odniesieniu do funduszy własnych oraz poprzez przyjęcie minimalnego poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego; określenie tych wielkości stanowi główne cele strategiczne w zakresie zarządzania kapitałem.

Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach miesięcznych, natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego w okresach kwartalnych; w przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu poziomów współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.

W celu zapewnienia adekwatności funduszy własnych w relacji do poziomu ponoszonego ryzyka, Zarząd podejmuje działania o charakterze krótko- lub długoterminowym, szczegółowo określone w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego.

Funkcjonujący w Banku system informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych,
- 2) poziomu uznanego kapitału,
- 3) poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem,
- 4) poziomu i struktury kapitału wewnętrznego,
- 5) wyników testów warunków skrajnych,
- 6) realizacji przyjętych limitów alokacji,
- 7) realizacji planu kapitałowego.

g. zarządzanie ryzykiem braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest na podstawie wprowadzonych przez Zarząd, zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą procedur.

Podstawowe dokumenty regulujące proces zarządzania ryzykiem braku zgodności to:

- Strategia zarządzania ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
- Polityka zgodności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie wraz z Zasadami postępowania pracowników Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
- Zasady zarządzania konfliktami interesów w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,

- Instrukcja opracowywania i wprowadzania wewnętrznych aktów normatywnych w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
- Regulamin System kontroli wewnętrznej w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie.

Realizując swoje zadania, Bank działa zgodnie z prawem i w granicach nim przewidzianych, respektuje zasady dobrej praktyki bankowej i etyki biznesu, dąży do unikania konfliktów interesów, stosuje zasady uczciwej konkurencji, rzetelności oraz poszanowania norm współżycia społecznego, w sposób sumienny, wiarygodny i czytelny informuje w zakresie przewidzianym prawem, o prowadzonej działalności.

Bank dąży do zapewnienia zgodności w celu:

- 1) ograniczenia ryzyka braku zgodności oraz ryzyka utraty reputacji i ryzyka operacyjnego,
- 2) ochrony interesów klientów,
- 3) budowania korzystnego wizerunku Banku, jako instytucji przestrzegającej przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych standardów postępowania.

W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych nie tylko z szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi) lecz również normami, które charakteryzują Bank, jako instytucję zaufania publicznego.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje identyfikację ryzyka, analizę/ocenę ryzyka, kontrolę ryzyka, tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych oraz mechanizmów ograniczających ryzyko, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie. Jako proces dynamiczny, ustawicznie modyfikowany, jest integralnym elementem kultury organizacyjnej i stylu działania, a jego nieodłącznym elementem jest stała obserwacja otoczenia Banku, w tym w szczególności otoczenia prawnego.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje działania:

- 1) Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, zmierzające do ustanowienia i zatwierdzenia polityki, zapewnienia jej przestrzegania, nadzoru nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz oceny jego efektywności, podejmowania działań zaradczych, w przypadku stwierdzenia istotnych zdarzeń braku zgodności
- 2) komórek organizacyjnych Banku odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem braku zgodności
- 3) wszystkich pracowników Banku na każdym szczeblu organizacyjnym, opierające się na świadomości przyjętych rozwiązań oraz przestrzeganiu obowiązujących w Banku zasad.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności polega w Banku na:

- 1) zapobieganiu naruszeń compliance
- 2) identyfikowaniu naruszeń compliance
- 3) wdrażaniu odpowiednich działań naprawczych w przypadku pojawienia się naruszeń compliance
- 4) monitorowaniu, czy wdrożone działania naprawcze są skuteczne.

Zgodnie z Ustawą Prawo Bankowe, Bank wyodrębnia w ramach systemu kontroli wewnętrznej niezależne Stanowisko ds. Zgodności, którego głównym zadaniem jest wspieranie Zarządu Banku w zakresie efektywnego zarządzania ryzykiem braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz mające za zadanie jego identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.

4. Informacja na temat prowadzonej rachunkowości zabezpieczeń.

Bank nie prowadzi rachunkowości zabezpieczeń.

VII. AKTUALNY i PRZEWIDYWANY (w 2017 roku) STAN MAJĄTKOWY i SYTUACJA FINANSOWA BANKU oraz OCENA UZYSKIWANYCH EFEKTÓW (w tym analiza wskaźników) w 2016 roku

Bank w 2016r. realizował Program Postępowania Naprawczego na lata 2015-2022, zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 19.02.2016r. Mimo podejmowanych działań Bank nie był w stanie osiągnąć wyników założonych w dotychczasowym programie postępowania naprawczego (w zakresie jakości portfela, wielkości kredytów zagrożonych, płynności oraz wyniku finansowego). Główną przyczyną braku satysfakcjonującej realizacji PPN był brak pełnej analizy jakości portfela kredytowego, do przeprowadzenia której Bank był zobowiązany do dnia 31.01.2016r. Konsekwencją powyższego stała się potrzeba dokonania zmian w zakresie zarządzania bankiem celem doprowadzenia do prawidłowego jego funkcjonowania. Bank stosownie do oczekiwań Komisji Nadzoru Finansowego opracował „Plan naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017-2022”, który został w dniu 31.03.2017r. przekazany do Komisji Nadzoru Finansowego.

W okresie od października 2016r. do grudnia 2016r., po całkowitej wymianie składu Zarządu Banku, przeprowadzono ponownie szczegółową analizę sytuacji ekonomiczno - finansowej Banku, w wyniku której okazało się, że sytuacja finansowa w porównaniu ze stanem na 30.09.2016r. uległa istotnej zmianie na dzień 31.12.2016r. Istotny wpływ na sytuację finansową miało utworzenie rezerw w wyniku przeprowadzonego audytu zewnętrznego w obszarze działalności kredytowej.

Stosownie do oczekiwań Komisji Nadzoru Finansowego Bank opracował „Plan naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017-2022”, który w dniu 31.03.2017r. został przekazany do KNF.

Plan naprawy obejmuje następujące obszary:

- 1) strukturę organizacyjną Banku,
- 2) politykę informacyjną Banku,
- 3) odbudowanie kapitałów do odpowiedniego poziomu funduszy własnych oraz odbudowanie wskaźników kapitałowych w celu budowy bezpieczeństwa finansowego banku,
- 4) utrzymanie płynności,
- 5) poprawę procesu identyfikacji i pomiaru ryzyka związanego z udzielaniem kredytów,
- 6) osiągnięcie wskaźników ekonomicznych na poziomie umożliwiającym przystąpienie do Systemu Ochrony Instytucjonalnej SGB w II połowie 2018r.

Główne priorytety w zakresie działalności operacyjnej Banku na lata 2017 – 2022 stanowią:

- zarejestrowanie zmian Statutu w Krajowym Rejestrze Sądowym, w celu zapewnienia pełnej zgodności postanowień z art. 10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych,
- pokrycie straty za 2016r. oraz lata ubiegłe z funduszu zasobowego i udziałowego,
- generowanie dochodów pochodzących ze zdywersyfikowanych źródeł (przychody odsetkowe, prowizyjne),
- aktywne, bezpieczne zarządzanie posiadanym portfelem kredytowym (w tym monitoring klientów posiadających zobowiązania kredytowe),
- położenie nacisku na restrukturyzację i windykację celem zmniejszenia należności zagrożonych w okresie 01.2017 – 06.2018.
- przeniesienie kredytów do ewidencji pozabilansowej z jednoczesnym spisaniem z bilansu kredytów w sytuacji „straconej” zgodnie z Rozporządzeniem MF
- dokonanie sprzedaży nieodzyskanego portfela straconego,
- brak nowej akcji kredytowej do czasu osiągnięcia dodatkich wskaźników kapitałowych, następnie wznowienie akcji kredytowej, udzielanie kredytów dla osób fizycznych, małych i średnich firm w kwotach nie wyższych niż 500 tys. zł łącznego zaangażowania,
- udzielanie kredytów inwestycyjnych na okres nie dłuższy niż 10 lat, kredyty obrotowe – 1 rok,
- brak odnowień kredytów obrotowych, zastępowanie tych kredytów faktoringiem, po wznowieniu możliwości kapitałowych odnawianie kredytów na okresy 1 roczne z unikaniem rat balonowych,

- utrata wartości portfela w sytuacji normalnej w wysokości 10 % rocznie (powyżej średniej w bankowości) zarówno dotychczasowego jak i nowo udzielanego,
- dążenie do osiągnięcia, a potem utrzymania całkowitego współczynnika kapitałowego na wymaganym poziomie,
- sprzedaż Bankowych Papierów Wartościowych wyemitowanych przez SGB-Bank S.A. w celu wzmocnienia kapitałów własnych,
- dążenie do utrzymania nadzorczych miar płynności (M1, M2, M3, M4), LCR, NSFR na poziomie gwarantującym bezpieczeństwo banku,
- ograniczanie kosztów działania banku,
- sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa innym bankom spółdzielczym jako wehikuł zbycia kredytów w grupie ryzyka „poniżej standardu” i „wątpliwe”,
- Subpartycypacja pozostałych wierzytelności w grupie „poniżej standardu” i „wątpliwe” czyli przekazanie świadczeń pieniężnych do innego podmiotu (fundusz sekurytyzacyjny) w zamian za zobowiązanie do zapłaty określonej ceny za przekazane wierzytelności.

Według stanu na 31.12.2016r. łączna wartość aktywów netto wyniosła 642 230 tys. zł i w stosunku do 31.12.2015r. uległa obniżeniu o 403 485 tys. zł. Spadek sumy bilansowej w stosunku do 31.12.2015r. to głównie skutek sprzedaży portfela kredytowego oraz obniżenia się bazy depozytowej sektora niefinansowego w zakresie depozytów bieżących i terminowych. Dynamika sumy bilansowej w porównaniu do 31.12.2015r. wyniosła 61,42%.

Główne pozycje aktywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 31.12.2015r. przekształcone dane porównawcze	Zmiana 2016/2015	Dynamika 2016/2015
Kasa i operacje z Bankami Centralnymi	9 852,00	12 879,0	-3 027,00	76,50%
Należności od sektora finansowego	32 774,00	159 133,0	-126 359,00	20,60%
Należności od sektora niefinansowego	505 544,00	766 817,0	-261 273,00	65,93%
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	15 095,00	17 630,0	-2 535,00	85,62%
Papiery wartościowe	26 033,00	36 044,0	-10 011,00	72,23%
Aktywa trwałe	28 964,00	31 494,0	-2 530,00	91,97%
Inne aktywa	23 968,00	21 718,0	2 250,00	110,36%
Razem aktywa	642 230,00	1 045 715,0	-403 485,00	61,42%

W aktywach najbardziej znaczącą pozycję stanowią należności od sektora niefinansowego. Udział tej pozycji w aktywach na 31.12.2016r. wynosił 505 544 tys. zł (78,72%), na 31.12.2015r. wynosił 766 817 tys. zł (73,33%), dynamika wyniosła 65,93%. Kolejną pozycję w strukturze aktywów stanowią należności od sektora finansowego. Stanowią je głównie lokaty i środki na rachunkach w banku zrzeszającym, a także rezerwa obowiązkowa i środki BFG. Na 31.12.2016r. należności te wynosiły 32 774 tys. zł (5,10%), na 31.12.2015r. stanowiły 159 133 tys. zł (15,22%).

Główne pozycje pasywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2016r.	Stan na 31.12.2015r. przekształcone dane porównawcze	Zmiana 2016/2015	Dynamika 2016/2015
Zobowiązania wobec sektora finansowego	35 325,0	31 426,0	3 899,0	112,41%
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	518 070,0	819 716,0	- 301 646,0	63,20%
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	15 388,0	125 732,0	- 110 344,0	12,24%
Inne pasywa	44 878,0	34 581,0	10 297,0	129,78%
Rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe	1 788,0	0,0	1 788,0	
Rezerwa na ryzyko ogólne	0,0	0,0	-	
Kapitały (fundusze)	76 971,0	92 966,0	- 15 995,0	82,79%
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-42 711,0	-50 226,0	7 515,0	85,04%
Wynik roku bieżącego	-7 479,0	-8 480,0	1 001,0	88,20%
Razem pasywa	642 230,0	1 045 715,0	- 403 485,0	61,42%

Najbardziej znaczącą pozycję w strukturze pasywów Banku stanowią zobowiązania wobec klientów z tytułu deponowania środków na rachunkach bieżących i terminowych. Zobowiązania Banku wobec sektora niefinansowego na dzień 31.12.2016r. stanowiły wartość 518 070 tys. zł (80,67%), na 31.12.2015r. wyniosły 819 716 tys. zł (78,39%). Dynamika wyniosła odpowiednio 63,20%. Kolejną pozycję w strukturze pasywów stanowią zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych, które na 31.12.2016r. stanowiły wartość 15 388 tys. zł (2,40%), na 31.12.2015r. wyniosły 125 732 tys. zł (12,02%).

Kapitały bez zobowiązań podporządkowanych i obligacji, które są zaliczane do odpowiedniej kategorii zobowiązań na 31.12.2016r. miały wartość 76 971 tys. zł, na 31.12.2015r. wyniosły 92 966 tys. zł, dynamika stanu na 31.12.2016r. do 31.12.2015r. wyniosła 82,79%. Różnica wynika z pokrycia straty za 2015 rok w wysokości 15 995 tys. zł (bez korekty błędu podstawowego) z funduszu zasobowego.

Podstawowe pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł)

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku*

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 31.12.2015r. przekształcone dane porównawcze	Zmiana 2016/2015	Dynamika 2016/2015
Wynik z tytułu odsetek	24 295,0	36 710,0	- 12 415,0	66,18%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	7 807,4	10 695,8	- 2 888,5	72,99%
Przychody z udziałów, akcji i innych papierów wart.	97,7	151,8	- 54,1	64,35%
Wynik z operacji finansowych	0,0	0,0	-	
Wynik z pozycji wymiany	155,2	152,2	3,0	101,96%
Wynik na działalności bankowej	32 355,3	47 709,9	- 15 354,6	67,82%
Koszty działania banku	23 776,7	29 991,6	- 6 214,8	79,28%
1. Koszty pracownicze	13 008,3	14 989,0	- 1 980,7	86,79%
2. Koszty ogólnego zarządu	10 768,4	15 002,6	- 4 234,1	71,78%
Amortyzacja środków trwałych	2 156,7	2 549,5	- 392,8	84,59%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	12 315,2	23 648,0	- 11 332,8	52,08%
Zysk (strata) brutto	-8 538,3	-9 204,3	666,0	92,76%
Podatek dochodowy	-1 058,9	-724,4	- 334,5	146,17%
Zysk (strata) netto	-7 479,4	-8 479,8	1 000,5	88,20%

W 2016r. Bank wypracował stratę netto w wysokości (-) 7 479,4 tys. zł, zaś w 2015r. strata netto charakteryzowała się wartością (-) 8 479,8 tys. zł. Wynik finansowy netto na 31.12.2016r. był głównie skutkiem utworzenia rezerw celowych.

W rachunku zysków i strat najważniejszą pozycję stanowi wynik z tytułu odsetek. Na 31.12.2016r. wynik z tytułu odsetek wyniósł 24 295,0 tys. zł i był niższy w stosunku do 31.12.2015r. o 12 415,0 tys. zł, co było głównie wynikiem obniżającego się średniego poziomu aktywów pracujących i niskich rynkowych stóp procentowych. Na 31.12.2015r. wynik z tytułu odsetek stanowił wartość 36 710,0 tys. zł, dynamika roku 2016 do roku 2015 to 66,18%. Kolejną pozycję stanowił wynik z tytułu prowizji i opłat, który na dzień 31.12.2016r. wyniósł 7 807,4 tys. zł, na 31.12.2015r. 10 695,8 tys. zł, dynamika ukształtowała się na poziomie 72,99%.

Bank wdrożył optymalizację kosztową, w wyniku której koszty działania banku w 2016 roku były niższe o 6 215 tys. zł w stosunku do 2015 roku.

Poniższa tabela przedstawia poszczególne pozycje funduszy własnych dla obliczenia współczynników kapitałowych (w tys. zł)

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku*

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 31.12.2015 r.	Zmiana 2016/2015	Dynamika 2016/2015
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	15 996,27	31 506,96	-15 510,69	50,77%
Kapitał Tier 1	-4 403,04	8 523,63	-12 926,67	-51,66%
Kapitał podstawowy Tier 1	-6 446,57	5 540,74	-11 987,31	-116,35%
Fundusz udziałowy (Korekty okresu przejściowego)	25 719,00	30 005,50	-4 286,50	85,71%
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)	21 730,63	37 725,82	-15 995,19	57,60%
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF), strata lat ubiegłych	-42 710,99	-50 226,33	7 515,34	85,04%
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF), strata roku bieżącego	-7 479,35	-8 479,84	1 000,49	88,20%
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny)	120,34	120,34	0,00	100,00%
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-51,04	-94,80	43,76	53,84%
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-3 727,02	-3 389,60	-337,42	109,95%
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1 (np. amortyzacja kapitału z aktualizacji wyceny ze znakiem (-))	-48,14	-120,34	72,20	40,00%
Kapitał dodatkowy Tier 1	2 043,53	2 982,89	-939,36	68,51%
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier 1 podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009)	2 077,56	3 125,09	-1 047,53	66,48%
Inne pozycje lub korekty kapitału dodatkowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	-34,03	-142,20	108,17	23,93%
Kapitał Tier 2	20 399,31	22 983,33	-2 584,02	88,76%
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2	24 856,55	27 100,80	-2 244,25	91,72%
w tym pożyczki podporządkowane - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	1 387,73	2 790,80	-1 403,07	49,73%
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier 2 oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009)	1 385,04	1 339,32	45,72	103,41%
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-5 842,28	-5 456,79	-385,49	107,06%

Fundusze własne dla wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego wyniosły na 31.12.2016r. 15 996,27 tys. zł, na 31.12.2015r. 31 506,96 tys. zł, obniżenie o 49,23%.

Obniżenie funduszy własnych jest w głównej mierze wynikiem straty z lat ubiegłych i roku bieżącego oraz stosowania okresu przejściowego wynikającego z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013r., zwanego Rozporządzeniem CRR, skutkującego amortyzacją odpowiednich pozycji funduszy własnych, w tym funduszu udziałowego.

Łączny współczynnik kapitałowy na 31.12.2016r. wyniósł 2,54%.

Pomimo ujemnego wyniku z działalności operacyjnej i wyniku netto, Zarząd jest przekonany, że podjęte działania polegające na rozpoznaniu „błędu podstawowego” szczegółowo opisanego w części I Informacji dodatkowej Sprawozdania Finansowego, opracowanie Planu Naprawy Banku na lata 2017-2022 na podstawie solidnych danych wyjściowych umożliwi skuteczną jego realizację pozwalającą na prowadzenie bezpiecznej działalności.

1. Analiza wskaźnikowa (za 2 ostatnie lata)

Osiągnięty na koniec grudnia 2016 roku wynik finansowy brutto zamknął się kwotą ujemną w wysokości 8 538 272,03 zł. Strata netto wyniosła 7 479 348,03 zł.

Bank dąży do utrzymania właściwych relacji między:

- wielkością kredytów i depozytów,
- płynnością finansową a rentownością,
- marżą finansową i punktem krytycznym działalności banku.

Wybrane wielkości i wskaźniki ekonomiczne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2016r.	Stan na 31.12.2015r.
Suma bilansowa	642 230,00	1 045 715,00
Depozyty (wartość bilansowa)	507 246,00	935 340,00
Kredyty (wartość bilansowa)	520 639,00	784 447,00
Kapitały własne dla obliczenia łącznego współczynnika kapitałowego	15 996,27	31 506,96
Wynik finansowy z lat ubiegłych	-42 711,00	-50 226,00
Wynik finansowy netto roku bieżącego	-7 479,00	-8 480,00
Marża	3,29%	2,11%
Średnioważone oprocentowanie aktywów	5,38%	4,84%
Średnioważony koszt pozyskania środków	2,09%	2,73%
ROA - stopa zwrotu z aktywów	-1,16%	-0,81%
Wskaźnik kredytowania (kredyty ogółem/aktywa ogółem w wartości bilansowej)	81,07%	75,10%
Wskaźnik depozytów (wkłady i lokaty/pasywa ogółem w wartości bilansowej)	78,98%	89,55%

Liczba pracowników w przeliczeniu na pełne etaty na 31.12.2016r. wyniosła 194,25.

2. Sytuacja majątkowo - kapitałowa

Strategią działalności realizowanej w 2016 roku przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie było zapewnienie stabilności bazy depozytowej oraz minimalizacji ryzyka działalności poprzez kompleksową obsługę klientów, budowanie wysokiego poziomu zaufania banku. Bank wdraża zasady sprzedaży wiązanej, wykorzystywanie elektronicznych kanałów dystrybucji, wdraża nowe konkurencyjne produkty bankowe.

Kapitał własny (w zł)

Wyszczególnienie	31.12.2016r.	31.12.2015r.
Kapitał udziałowy	55 120 000,00	55 120 000,00
Kapitał zasobowy	21 730 628,95	37 725 818,98
Kapitał z aktualizacji wyceny	120 344,05	120 344,05
Kapitał rezerwowy	0	0
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	(-) 42 710 986,36	(-) 50 226 334,26
Wynik finansowy netto	(-) 7 479 348,03	(-) 8 479 842,13
Razem kapitały własne	26 780 638,61	34 259 986,64

3. Informacje o zaciągniętych przez Bank kredytach, umowach pożyczek, z uwzględnieniem terminów ich wymagalności oraz o udzielonych poręczeniach i gwarancjach w 2016 roku

Kredyty

1) Pożyczka długoterminowa na warunkach zobowiązań podporządkowanych w kwocie 3.000.000,00 złotych z ostatecznym terminem spłaty 28.12.2017r.

2) Pożyczka podporządkowana w kwocie 4.000.000,00 na okres kredytowania 5 lat z ostatecznym terminem spłaty 28.12.2017 rok.

Poręczenia:

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie nie udzielił poręczeń dla podmiotów niefinansowych.

Gwarancje, których Bank udzielił innym podmiotom:

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie udzielił gwarancji bankowych na zlecenie 13 podmiotów sektora niefinansowego.

Gwarancje, których Bankowi udzieliły inne podmioty:

W 2016 roku Polskiemu Bankowi Spółdzielczemu w Ciechanowie nie udzielił gwarancji inny podmiot.

4. Informacje o udzielonych przez Bank podmiotom finansowym (przez Bank innym Bankom, przez Bank ubezpieczycielowi) kredytach i pożyczkach z uwzględnieniem terminów ich wymagalności, a także udzielonych poręczeniach i gwarancjach

W 2016 roku Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie nie udzielił kredytów, poręczeń i gwarancji podmiotom finansowym.

5. Objaśnienie różnic pomiędzy uzyskanymi wynikami finansowymi a wcześniej zatwierdzonym planem finansowym, jeżeli co najmniej jedna z pozycji składających się na wynik finansowy różni się w znacznym stopniu w stosunku do pozycji z planu finansowego

Analizując wykonanie podstawowych wielkości finansowych Banku za 2016 rok należy zaznaczyć, iż Plan finansowy na 2016r. był spójny z projekcją finansową na 2016 rok, ujętą w Programie Postępowania Naprawczego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2015 – 2022. Bank szczegółowo sprawozdaje realizację Programu Postępowania Naprawczego Banku do Komisji Nadzoru Finansowego.

Plan w zakresie wyniku finansowego netto na 31.12.2016r. nie został osiągnięty.

Suma bilansowa na 31.12.2016r. wyniosła 642 230 tys. zł, co stanowi 56,04% planu. Zarówno po stronie aktywów, jak i pasywów poza kapitałami (funduszami) nie osiągnięto zaplanowanych wielkości.

Poniższa tabela przedstawia główne pozycje planu wraz z jego realizacją.

Wyszczególnienie	2016-12-31 plan (w tys. zł)	2016-12-31 realizacja (w tys. zł)	Stopień realizacji planu
Suma bilansowa	1 146 019,0	642 230,0	56,04%
Kredyty (nominalnie)	916 869,0	624 712,0	68,14%
Depozyty (nominalnie)	978 948,0	494 273,0	50,49%
Wynik odsetkowy	25 969,0	24 295,0	93,55%
Wynik z tytułu prowizji	10 805,0	7 807,0	72,25%
Wynik na działalności bankowej	36 932,0	32 355,0	87,61%
Koszty działania banku	28 041,0	23 777,0	84,79%
Wynik finansowy netto	8 853,0	- 8 538,0	-96,44%
Kapitały (fundusze)	76 971,0	76 971,0	100,00%
Fundusze własne dla obliczania łącznego współczynnika kapitałowego	86 313,0	15 996,0	18,53%
Łączny współczynnik kapitałowy	9,69%	2,54%	26,21%

W wyniku pojawienia się negatywnych informacji na temat Banku w październiku 2016r. nastąpił „run na bank”, w wyniku którego klienci wypłacili ok. 51% ulokowanych depozytów. Spadek ten przyczynił się do obniżenia poziomu aktywów płynnych, a w konsekwencji zmniejszenia sumy bilansowej.

Na wynik finansowy główny wpływ miała konieczność dotworzenia rezerw celowych jako wynik przeprowadzonego badania jakości portfela kredytowego.

W związku z zaistniałą sytuacją, założenia przyjęte w PPN stały się niemożliwe do zrealizowania. Nowy Zarząd Banku podjął działania w celu przygotowania Planu naprawy, który uwzględniałby aktualną sytuację Banku. Plan naprawy jest w trakcie zatwierdzania przez Komisję Nadzoru Finansowego.

6. Ocena - wraz z jej uzasadnieniem - dotycząca zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie Bank podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom:

Utrzymanie płynności jest podstawowym obowiązkiem Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie warunkującym funkcjonowanie i wiarygodność na rynku finansowym. Należy ona do najtrudniejszych sfer zarządzania finansami banku i obok rentowności jest głównym aspektem oceny kondycji finansowej banku. Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie ma zdolność do terminowego i bezzwłocznego regulowania zobowiązań. Zarząd Banku dba o bezpieczeństwo środków zgromadzonych w Banku oraz zaufanie klientów.

VIII. INFORMACJE o ZMIANACH w POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH lub KAPITAŁOWYCH BANKU z INNYMI PODMIOTAMI

POWIĄZANIA KAPITAŁOWE

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie posiada następujące udziały i akcje w innych podmiotach:

- SGB BANK S.A. - 3.500.000,00 złotych.
- Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. - 424.079,10 złotych.
- Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUW w Warszawie - 10,00 złotych

Bank nie nabywał własnych udziałów 2016 roku.

IX. ISTOTNE ZDARZENIA WPŁYWAJĄCE na SYTUACJĘ JEDNOSTKI JAKIE WYSTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM, ale PRZED ZATWIERDZENIEM SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Zarząd Banku powołany przez Radę Nadzorczą w październiku 2016r. zwrócił się do firm audytorskich z zapytaniem ofertowym o dokonanie przeglądu portfela kredytowego. Ostatecznie przeglądu portfela kredytowego wg stanu na 30.09.2016r. dokonała, na podstawie zawartej umowy, renomowana firma audytorska.

Wyniki przeglądu przedstawione Zarządowi Banku wykazały, iż Bank nie dokonywał prawidłowej klasyfikacji ekspozycji do poszczególnych grup ryzyka zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Jednocześnie firma audytorska rekomendowała bankowi zmianę klasyfikacji do wyższych grup ryzyka znacznej części należności kredytowych oraz stworzenie na koniec 2016

roku dodatkowych rezerw do łącznej wysokości 132 968 tys. zł tj. na wymaganym przepisami poziomie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Zarząd Banku zaakceptował ustalenia zawarte w raporcie i stworzył wymagane rezerwy zgodnie z przedstawioną w raporcie rekomendacją.

W wyniku przeglądu dokonano reklasyfikacji części kredytów do grupy „zagrożone” i dotworzenia rezerw w 2014 i 2015 roku zamiast w 2016 roku.

Powyższe wnioski wynikają z przeprowadzonych procedur, w szczególności z analizy sytuacji finansowej klientów na wskazane daty (z uwzględnieniem danych finansowych i innych dostępnych informacji na daty przeglądu) i weryfikacji ustanowionych zabezpieczeń.

Dotworzenie rezerw w latach ubiegłych nie wynika z pojawienia się nowych informacji, a jedynie z uwzględnienia informacji dotyczących sytuacji finansowej kredytobiorców dostępnych na datę 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2015 roku.

Z tego względu Bank (zgodnie z definicjami KSR 7) powinien wyniki tego przeglądu ująć w pozycji kapitały (fundusze) własne i wykazać jako zysk (stratę) lat ubiegłych korektę wynikającą z błędów lat ubiegłych.

Zarząd Banku na podstawie raportu firmy audytorskiej postanowił rozpoznać błąd podstawowy za lata 2014 i 2015 w następujący sposób:

Korekta z tytułu rezerw celowych i odsetek:

2014 rok obniżenie wyniku brutto o kwotę (-) 61 189 123,26 zł

2015 rok zwiększenie wyniku brutto o kwotę + 5 543 381,90 zł

X. INFORMACJA na TEMAT TEGO CZY JEDNOSTKA POWODUJE lub NIE POWODUJE ISTOTNEGO ZAGROŻENIA dla FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie nie powoduje istotnego zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego.

XI. PERSPEKTYWY ROZWOJU i PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Od kilku lat sektor bankowy przechodzi przez największe w ostatnich dekadach turbulencje. Przewiduje się, że bankowość będzie rozwijała się w najbliższych latach znacznie wolniej. Spadek stóp procentowych w 2015r. dokonany przez RPP spowodował utratę części dochodu odsetkowego w bankach. Brak pewności co do kierunków i zakresu wahań stóp procentowych

w przyszłości zwiększa ryzyko działania banków w obszarach ryzyka stopy procentowej. Aby zachować dotychczasową rentowność banki powinny:

- zwiększać dochody z prowizji – dzisiaj utrudnia to konkurencja pomiędzy bankami,
- obniżać koszty, co będzie trudne w sytuacji konieczności reagowania na zmiany technologiczne i organizacyjne, zapewniające z jednej strony bezpieczeństwo funkcjonowania i jednocześnie przestrzeganie rosnącej ilości regulacji krajowych i europejskich.

W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się stosunkowo małe banki komercyjne i banki spółdzielcze. Dodatkowo generowanie wyniku utrudniać będzie wzrost kredytów zagrożonych i konieczność tworzenia rezerw celowych.

Do najważniejszych wyzwań stojących przed Polskim Bankiem Spółdzielczym oraz całym sektorem bankowości spółdzielczej należeć będzie:

- wzmocnienie bazy kapitałowej i sprostanie wymogom kapitałowym zgodnie z rozporządzeniem CRR i dyrektywy CRD IV
- posiadanie bazy depozytowej na poziomie umożliwiającym utrzymanie odpowiedniego poziomu płynności,
- utrzymanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wielkości portfela kredytowego,
- monitorowanie sytuacji finansowej klientów w celu wczesnego wykrycia mogących wystąpić problemów finansowych,
- sprostanie konkurencji cenowej w obszarze depozytów i kredytów.

1. Założenia planu finansowego na rok przyszły

W 2017 roku Bank planuje prowadzić działalność depozytową i kredytową – zrównoważoną, aby spełnić normy płynności oraz osiągnąć wynik finansowy na poziomie netto ok. 8 648,05 tys. zł.

Założony wynik finansowy stanowi optymalizację zysku przy założonym poziomie ryzyka.

Bank zakłada w 2017r. umiarkowany rozwój mierzony dynamiką wzrostu sumy bilansowej na poziomie 103% (r/r). Wzrost obliża kredytowego będzie ściśle skorelowany z przyrostem bazy depozytowej. Planowana w 2017r. dynamika depozytów /bieżących i terminowych/ sektora niefinansowego i jednostek samorządu terytorialnego stanowi 113%, natomiast dynamika akcji kredytowej nominalnie 73% (r/r).

Bank w 2017r. będzie inwestował w bony pieniężne NBP celem zapewnienia odpowiednich norm płynności, w tym norm LCR.

Bank zakłada w dalszym ciągu optymalizację kosztów działania oraz prowadzenie intensywnych działań windykacyjnych i restrukturyzacyjnych, których podstawowym celem działania jest szybka, skuteczna i profesjonalna restrukturyzacja umożliwiająca Dłużnikom wywiązywanie się z zobowiązań na nowych warunkach spłaty i windykacja wierzytelności Banku z poszanowaniem prawa, dobrych obyczajów oraz przy zastosowaniu wysokich standardów etycznych. Podejmowane działania mają zapewnić utrzymanie stabilnego tempa wzrostu przychodów z tytułu odzyskiwanych kwot jak również rozwiązywanych rezerw, oraz mają się przyczynić do zmniejszenia kwoty należności zagrożonych, przy jednoczesnym minimalizowaniu ponoszonych kosztów.

Dla dalszego rozwoju Banku przy zachowaniu założonego poziomu ryzyka, w Planie naprawy na 2017r. zakłada przyrost funduszy własnych dla obliczania łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 360% (dynamika r/r). Tak wysoki planowany przyrost funduszy własnych wynika z założenia zarejestrowania zmian w Statucie Banku, co pozwoli na traktowanie udziałów członkowskich jako kapitał wieczysty i zaliczenie ich w pełnej wysokości do kapitału podstawowego Tier1.

Realizacja prognozy finansowej Banku będzie w głównej mierze zdeterminowana sytuacją kapitałową oraz skutecznością działań zarządczych podejmowanych przez kierownictwo Banku.

XII. ŁAD KORPORACYJNY

W związku z wprowadzeniem przez Komisję Nadzoru Finansowego Uchwałą nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 roku „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Zebranie Przedstawicieli Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie postanowiły o przyjęciu przez Bank zasad ładu zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku. Implementowanie Zasad Ładu Korporacyjnego do obowiązujących regulacji wewnętrznych oraz praktyki działania Banku nastąpiło poprzez wprowadzenie „Polityki Ładu Korporacyjnego w PBS w Ciechanowie”.

Wprowadzona przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie Polityka Ładu Korporacyjnego, reguluje organizację, strukturę organizacyjną i funkcjonowanie kluczowych procesów, systemów i funkcji działania Banku, kwestie relacji wewnętrznych i zewnętrznych Banku, w tym relację z Członkami i Klientami Banku, jak również kwestie funkcjonowania i współdziałania organów statutowych, a także politykę informacyjną oraz działalność promocyjną Banku.

Organizacja Banku zapewnia skuteczną realizację przyjętych przez instytucję celów strategicznych z uwzględnieniem konieczności efektywnego monitorowania ryzyka występującego w działalności i obejmuje: zarządzanie i sprawowanie kontroli, systemy sprawozdawczości wewnętrznej, przepływu i ochrony informacji oraz obiegu dokumentów.

Przyjęta struktura organizacyjna jest przejrzysta, adekwatna do skali i charakteru prowadzonej działalności i podejmowanego ryzyka oraz zapewnia odpowiedni podział zadań, zakres obowiązków i odpowiedzialności.

Bank skutecznie zarządza ryzykiem występującym w jego działalności dokonując jego identyfikacji, pomiaru, szacowania, monitorowania oraz poprzez stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających poziom ryzyka. Bank posiada adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej obejmujący wszystkie poziomy w strukturze organizacji, jak również efektywną i niezależną funkcję zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Bank stosuje plany utrzymania ciągłości działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania i ograniczenia strat na wypadek poważnych zakłóceń w działalności Banku.

Bank działa w interesie wszystkich udziałowców z poszanowaniem interesu Klientów. Uprawnienia i obowiązki Członków Banku mają odzwierciedlenie w treści Statutu Banku, jak również zostały zawarte w „Regulaminie Zebrań Grup Członkowskich”, „Regulaminie obrad Zebrania Przedstawicieli PBS w Ciechanowie” oraz treści „Polityki Ładu Korporacyjnego w PBS w Ciechanowie”. Bank umożliwia Członkom właściwy dostęp do rzetelnych i kompletnych informacji, bez stosowania preferencji dla wybranych Członków.

Bank przykładą wagę do profesjonalizmu osób wchodzących w skład organów statutowych, ze szczególnym uwzględnieniem członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej, którzy zgodnie z zapisami „Regulamin działania Rady Nadzorczej PBS w Ciechanowie” oraz „Procedurą oceny kwalifikacji członków Zarządu i Rady nadzorczej PBS w Ciechanowie” powinni posiadać kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorczych i zarządczych.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad sprawami Banku, kierując się przy wykonywaniu swoich zadań dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie Banku. Posiada ona zdolność do podejmowania na bieżąco niezbędnych czynności nadzorczych, wykonuje swoje funkcje w sposób aktywny poprzez monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, skuteczności zarządzania ryzykiem, wykonywanie czynności rewizji finansowej. Skład liczebny Rady Nadzorczej jest adekwatny do charakteru i skali działalności prowadzonej przez Bank, wyodrębniona jest w nim funkcja Przewodniczącego, który kieruje pracami Rady w oparciu o doświadczenie, umiejętności kierowania zespołem. Nadzór wykonywany przez Radę Nadzorczą ma charakter stały, a posiedzenia Rady nadzorczej odbywają

się nie rzadziej niż co dwa miesiące, są protokołowane, a odrębne zdania członków Rady są odnotowywane w protokole.

Rada Nadzorcza zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji oraz ocenia czy działania Zarządu w zakresie zarządzania bankiem są skuteczne i zgodne z polityką Rady. Kwestie te reguluje „Procedura oceny odpowiedzialności Członków Zarządu PBS w Ciechanowie”.

Członkowie Zarządu posiadają kompetencje do należytego prowadzenia spraw banku oraz wykonywania powierzonej funkcji oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem w zarządzaniu bankiem. Indywidualne kompetencje członków Zarządu uzupełniają się w sposób zapewniający odpowiedni poziom kolegialnego zarządzania nad wszystkimi obszarami Banku. „Regulamin działania Zarządu PBS w Ciechanowie” w sposób przejrzysty i jednoznaczny reguluje podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności banku. Podział tych obowiązków ma również swoje odzwierciedlenie w innych regulacjach wewnętrznych.

Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania członków organu Rady Nadzorczej i Zarządu, a także osób pełniących kluczowe funkcje. Zasady wynagradzania zostały określone w wewnętrznych aktach prawnych regulujących politykę wynagradzania. Rada Nadzorcza, uwzględniając decyzje Zebrania Przedstawicieli, odpowiada za zasady wynagradzania członków Zarządu.

Zarząd zapewnia przestrzeganie „Zasad Ładu Korporacyjnego” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, a Rada Nadzorcza nadzoruje ich przestrzeganie. Bank ustanowił w regulacjach wewnętrznych zasady ograniczania i identyfikacji konfliktu interesów dotyczące członków Zarządu i Rady Nadzorczej, jak również zasady wyłączenia danej osoby w przypadku zaistnienia konfliktu interesów.

Bank dba o relacje z Klientami prowadząc przejrzystą politykę informacyjną uwzględniającą potrzeby Członków oraz Klientów. Polityka informacyjna Banku opiera się na ułatwianiu dostępu do informacji, jak również określa zasady i terminy udzielania odpowiedzi. Informacje w zakresie oferowanej usługi czy produktu są rzetelne i przekazywane w sposób zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy. Przekazy marketingowe w zakresie produktów i usług nie wprowadzają w błąd oraz cechują się poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych obyczajów.

Proces oferowania produktów jest realizowany przez odpowiednio przygotowane osoby, w sposób zapewniający rzetelność przekazywanych informacji oraz udzielenie zrozumiałych wyjaśnień. Bank dokłada starań, aby oferowane produkty i usługi były adekwatne do potrzeb odbiorców.

Bank opracował i udostępnia Klientom przejrzyste i jasne zasady rozpatrywania skarg i reklamacji, jak również prowadzi zorganizowaną formę rozpatrywania skarg i reklamacji,

podejmując jednocześnie działania zmierzające do ograniczenia sytuacji powodujących ich występowanie.

W Banku funkcjonuje system powiadamiania Zarządu lub Rady Nadzorczej o nadużyciach w banku. Rada Nadzorcza dokonała oceny stosowania zasad wprowadzonych na mocy przyjętej przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie „ Polityki Ładu Korporacyjnego”, a wyniki tej oceny są udostępniane na stronie internetowej Banku, jak również zostały przekazane pozostałym organom Banku.

XIII. ZAKOŃCZENIE

Rok 2016r. zamknął się sumą bilansową w kwocie 642 229 817,37 zł oraz wynikiem finansowym - stratą brutto w wysokości (-) 8 538 272,03 zł, a po uwzględnieniu podatku dochodowego od osób prawnych stratą netto w kwocie (-) 7 479 349,03 zł.

Zgodnie z wymogami przepisów Ustawy o rachunkowości sprawozdanie finansowe za rok 2016 zostało poddane przeglądowi przez PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. ul. Orzycka 6, lok. 1B 02-695 Warszawa, wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego pod Nr KRS 579479 prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie I XIII Wydział Gospodarczy - podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wpisany na listę Krajowej Izby Biegłych Rewidentów pod nr 477.

Sporządził: Jacek Staroniewski – Główny Księgowy

GŁÓWNY KSIĘGOWY

Jacek Staroniewski

Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku

ZARZĄD BANKU:

1. Andrzej Kopeć

Członek Zarządu
p.o. Prezes Zarządu

CZŁONEK ZARZĄDU

.....*Andrzej Kopeć*.....

2. Jakub Bilnik

Członek Zarządu

CZŁONEK ZARZĄDU

.....*Jakub Bilnik*.....

3. Grzegorz Olecki

Członek Zarządu

CZŁONEK ZARZĄDU

.....*Grzegorz Olecki*.....

**POLSKI BANK SPÓŁDZIELCZY
w Ciechanowie**

.....
(pieczęć firmowa)

Ciechanów, dnia 30.05.2017 roku